

NCE

Nota de Conjuntura
Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana i el seu entorn Informe trimestral

Número 81
Juliol de 2014

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Economia
i Coneixement**

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana i el seu entorn

Número 81. Juliol de 2014

ISSN: 2013-3480

© **Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Coneixement**

Aquesta obra està subjecta a una llicència Creative Commons del tipus reconeixement d'autoria, usos no comercials i sense obra derivada.

Resum de la llicència:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Llicència completa:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Edició

Direcció General de Política i Promoció Econòmica

Rambla de Catalunya, 19-21

08007 Barcelona

<http://gencat.cat/economiaiconeixement>

Maquetació

Montserrat Romagosa Huguet

Redacció

Direcció General de Política i Promoció Econòmica,
amb la col·laboració de la Direcció General de Política
Financera, Assegurances i Tresor, i de la Direcció General
d'Anàlisi i Seguiment de les Finances Públiques

Data de tancament: 31 de juliol de 2014

Disseny gràfic

Enric Jardí

Índex de continguts

Els trets més destacats	4
1. L'entorn de l'economia catalana	5
2. El producte interior brut	12
3. El comerç exterior	22
4. El mercat de treball	27
5. L'evolució dels preus i dels salaris	34
5.1. L'evolució dels preus	34
5.2. L'evolució dels costos laborals i dels salaris	40
6. El sector financer	45
6.1. Les entitats de dipòsit	45
6.2. El mercat de valors	51
7. El sector públic	57
8. Recull d'indicadors	67
Requadre. L'estructura salarial de l'economia catalana	71

Els trets més destacats

- Es revisen a la baixa les previsions de l'economia mundial, tot i que s'espera una recuperació econòmica en la segona meitat de l'any. A la zona euro la represa és desigual.
- L'economia catalana fa un nou pas endavant i creix un 0,6 % intertrimestral el segon trimestre del 2014 (un 1,3 % interanual), gràcies a la recuperació de la demanda interna. La indústria augmenta el ritme de creixement, es relaxa la caiguda de la construcció i guanya força el sector de serveis.
- Les exportacions de béns augmenten un 2,2 % fins al maig, però les importacions s'acceleren fins a un 8,2 %.
- L'augment de l'ocupació pren força el segon trimestre del 2014 i augmenta un 3,4 % segons l'EPA. La taxa d'atur baixa a un 20,2 %.
- La inflació de Catalunya és d'un 0,4 % el juny. L'avanç de dades del mes de juliol posa de manifest que els preus han caigut un 0,3 % interanual a Espanya i que s'alenteix la inflació de la zona euro (0,4 %).
- Els costos laborals mensuals han disminuït durant el primer trimestre del 2014 i les tarifes salarials dels convenis signats s'han incrementat un 0,76 % fins al juny.
- Es modera el retrocés de l'estoc de crèdit, que cau un 5,5 %, i els dipòsits bancaris s'orienten a la baixa, després d'haver crescut durant quatre trimestres seguits.
- El juliol del 2014 l'IBEX 35 interromp el ritme ascendent dels set mesos anteriors, però acumula uns guanys del 8 % des de començament d'any.
- Durant el primer semestre del 2014 la recaptació tributària de la Generalitat cau un 15,3 %, mentre que la que fa l'Administració central a Catalunya augmenta un 9,8 %.

1.

L'entorn de l'economia catalana

L'economia internacional creixerà un 3,4 % el 2014, una mica menys del que s'esperava, i el 2015 avançarà un 4 %

A finals de juliol del 2014 l'FMI, que ha publicat l'actualització de les seves previsions de creixement, estima que l'economia internacional creixerà un 3,4 % el 2014. Aquest creixement supera el que es va registrar el 2013 (3,2%), però s'ha revisat notablement a la baixa (el mes d'abril la previsió de creixement mundial per al 2014 era d'un 3,7 %). Això és degut a dos motius principals: la pèrdua de dinamisme de les economies emergents i la dada desfavorable del creixement del PIB dels EUA del primer trimestre del 2014. Això ha fet revisar a la baixa les previsions de creixement del 2014, tant en el cas dels països

Previsions de creixement econòmic

(% de variació interanual del PIB)

	2013	Projeccions		Diferència amb les projeccions d'abril	
		2014	2015	2013	2014
Economia mundial	3,2	3,4	4,0	-0,3	0,0
Economies avançades	1,3	1,8	2,4	-0,4	0,1
Estats Units	2,2	1,7	3,0	-1,1	0,1
Japó	1,5	1,6	1,1	0,3	0,1
Regne Unit	1,7	3,2	2,7	0,4	0,2
Zona euro	-0,4	1,1	1,5	0,0	0,1
Alemanya	0,5	1,9	1,7	0,2	0,1
França	0,3	0,7	1,4	-0,3	-0,1
Itàlia	-1,9	0,3	1,1	-0,3	0,0
Espanya	-1,2	1,2	1,6	0,3	0,6
Economies emergents i en desenvolupament	4,7	4,6	5,2	-0,2	-0,1
Xina	7,7	7,4	7,1	-0,2	-0,2
Índia	5,0	5,4	6,4	0,0	0,0
Rússia	1,3	0,2	1,0	-1,1	-1,3
Amèrica llatina	2,6	2,0	2,6	-0,5	-0,3
Àfrica subsahariana	5,4	5,4	5,8	0,0	0,2
Orient Mitjà i nord d'Àfrica	2,5	3,1	4,8	-0,2	0,2

Font: *World Economic Outlook Update*, FMI (juliol del 2014).

emergents (que creixeran un 4,6 %, dues dècimes menys que en la previsió anterior) com en el de les economies avançades (que l'FMI preveu que creixeran un 1,8 %, 4 dècimes menys que en la previsió d'abril). Paral·lelament, es constata que el creixement de les economies avançades és poc sòlid, tot i que tenen uns tipus d'interès molt baixos i han realitzat ajustos fiscals més graduals que en anys anteriors.

D'altra banda, l'FMI també destaca com a element de risc l'augment de les tensions geopolítiques (a l'Orient Mitjà i a Ucraïna), factor que podria afectar el comerç internacional i pressionar a l'alça els preus del petroli.

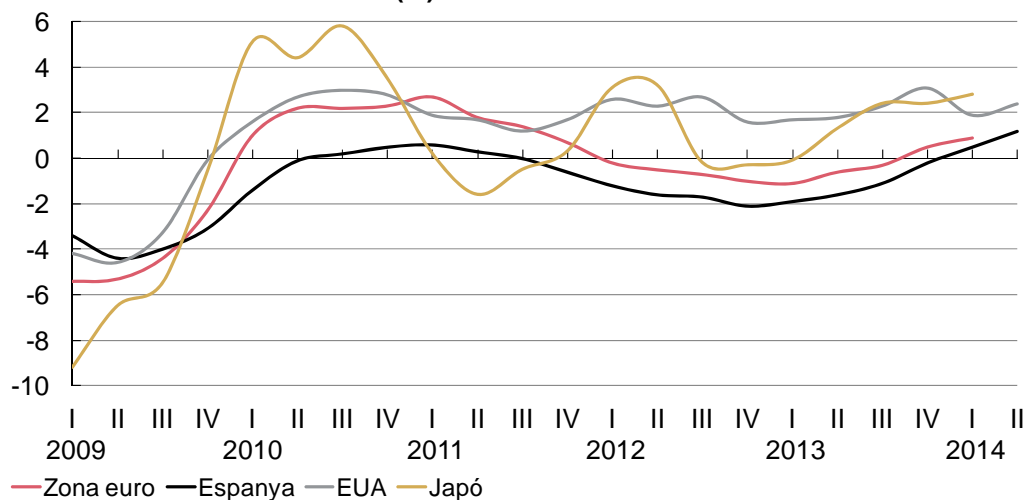
Tot i que l'any 2014 el creixement mundial serà una mica inferior al que s'esperava, alguns indicadors recents suggereixen que els darrers mesos ha millorat l'activitat. Segons l'índex PMI del mes de juny, a escala global, el creixement de la producció i de les noves comandes s'ha accelerat fins al ritme més alt dels darrers tres anys. En destaca la millora de l'indicador PMI dels EUA i d'economies com les del Regne Unit, mentre que les economies emergents, tot i que han perdut empena en comparació amb anys anteriors, segons l'índex PMI han accelerat el creixement de la producció durant els darrers mesos (sobretot les economies asiàtiques). Tot plegat apunta que el 2015 el panorama de l'economia internacional serà més favorable, tal com també assenyala l'FMI, que estima que el creixement mundial s'accelerarà fins a un 4 %.

La Reserva Federal anuncia el final dels estímuls monetaris extraordinaris

Als EUA, els mals resultats del PIB del primer trimestre del 2014 —en gran part, per factors climàtics— han provocat una forta rebaixa en la previsió de creixement per al conjunt del 2014 (ara l'FMI estima que el creixement serà d'un 1,7 %, mentre que la previsió d'abril era d'un 2,8 %). Així i tot, els darrers mesos l'activitat ha millorat de manera evident, tal com demostra l'estimació provisional del PIB del segon trimestre, que apunta un creixement d'un 4 % en taxa anualitzada (en termes interanuals, el ritme és d'un 2,4 %). En definitiva, les perspectives per al 2015 són força positives (s'espera que el creixement s'acceleri fins a un 3 %). Els indicadors recents mostren un repunt de l'activitat i confirmen la millora del mercat laboral: l'índex PMI de juny ha registrat una forta pujada i la taxa d'atur s'ha situat en un 6,1 %, el valor més baix des del 2008, tot i que una part del descens s'ha d'atribuir a uns resultats febles pel que fa a la participació de la força de treball. En aquest context moderadament optimista, la Reserva Federal ha anticipat que, si l'economia continua progressant segons el

que es preveu, el programa d'estímuls monetaris finalitzarà l'octubre del 2014. Aquesta institució també ha alertat del risc de bombolla i sobrevaloració d'algun sector, com el tecnològic, alhora que no descarta que comenci a elevar els tipus d'interès abans del que es pensava (el tipus d'interès d'intervenció es manté en valors mínims, d'un 0,25 %, des de finals del 2008).

Creixement interanual del PIB (%)

Font: Eurostat, INE i Bureau of Economic Analysis.

El 2014 l'economia japonesa registrarà un creixement més gran del que s'esperava (d'un 1,6 %), tot i l'ajust fiscal

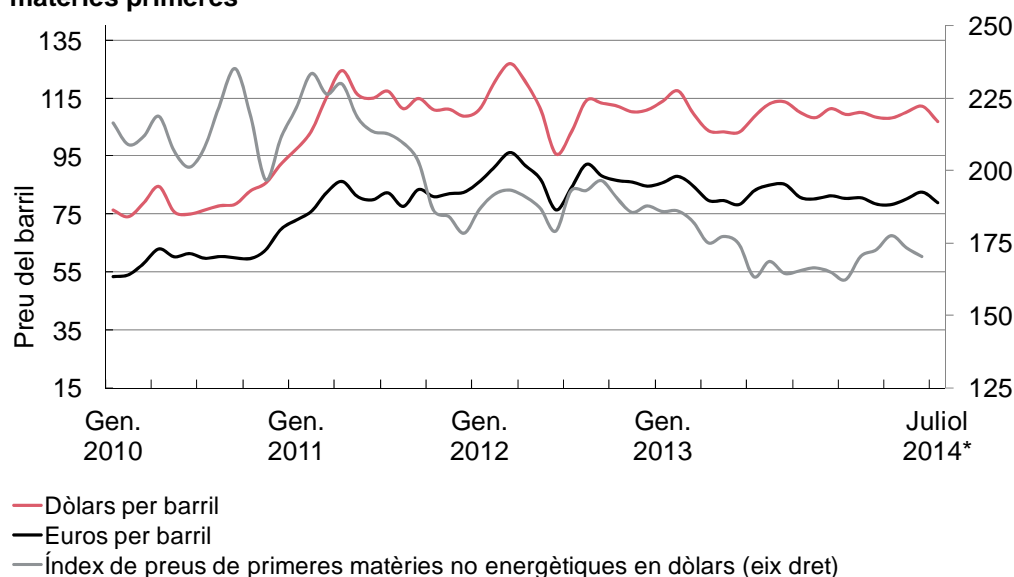
Els indicadors disponibles suggereixen que l'economia japonesa es continua recuperant amb un ritme moderat, després de resultar lleugerament afectada per l'augment de l'impost sobre el consum que va tenir lloc el mes d'abril. L'FMI, que ha revisat a l'alça les previsions de creixement del Japó, estima que el 2014 el seu PIB avançarà un 1,6 %, mentre que el 2015 es desaccelerarà fins a un 1,1 %, a causa de la reducció de l'estímul fiscal. L'índex PMI del mes de juny posa de manifest que l'activitat ha tornat a guanyar força durant els darrers mesos, especialment gràcies a la millora de la demanda interna. En canvi, les exportacions mostren una feblesa considerable, alhora que les comandes per als mesos vinents han registrat una certa contracció.

L'economia xinesa manté la trajectòria positiva (per sobre del 7 %), però creix menys que en les darreres dècades

A la Xina el PIB continua avançant amb força (un 7,5 % el segon trimestre), amb un ritme una mica superior al de principis del 2014, gràcies a les mesures d'estímul que va impulsar el Govern xinès el mes d'abril (amb una reducció d'impostos a les empreses exportadores i amb

més facilitat de crèdit per a les pimes). L'FMI preveu que l'economia xinesa creixerà un 7,4 % el 2014, mentre que el 2015 s'alentirà una mica, fins a un 7,1 %. Tot i que aquesta expansió és molt notable, el ritme està clarament per sota dels creixements registrats durant les darreres dècades (per exemple, en el període 2006-2011 el creixement mitjà va superar el 10 %). De tota manera, l'economia xinesa mostra una trajectòria més estabilitzada i més sostenible que en el passat, gràcies al gran paquet de reformes estructurals posades en marxa pel Govern xinès el novembre del 2013. Unes altres variables macroeconòmiques que mostren senyals d'estabilitat són la inflació, que s'ha mantingut en valors continguts, i el superàvit exterior, que també ha tendit a moderar-se.

Evolució del preu del barril de petroli Brent i del preu de les matèries primeres

*La darrera dada correspon al preu mitjà de l'1 al 24 de juliol del 2014.

Font: Banc d'Espanya i Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Creixement feble a Amèrica llatina i a Rússia

Si ens fixem en les economies emergents, la situació més desfavorable correspon a Amèrica llatina i a Rússia. En el primer cas, el creixement econòmic s'ha alentit considerablement, i l'FMI preveu que enguany avançarà tan sols un 2 %, mentre que el 2015 accelerarà el ritme fins a un 2,6 %: d'una banda, la suspensió de pagaments "selectiva" que ha afectat Argentina (davant la sentència d'obligació de pagament del deute als fons *voltor*) pot representar un element d'inestabilitat financera per a la regió; de l'altra, l'economia del Brasil es continua mostrant feble, i es preveu que l'any 2014 registrarà un creixement modest (d'un 1,3 %), perquè el deteriorament de la confiança i les condicions financeres més restrictives contribueixen a frenar el consum i la inversió. Pel que fa a Rússia, l'FMI pronostica que la seva

economia pràcticament s'aturarà el 2014 (amb un augment de tan sols un 0,2 %), a causa de les repercussions negatives del conflicte d'Ucraïna.

Sembla que la recuperació de la zona euro està menys consolidada del que s'esperava

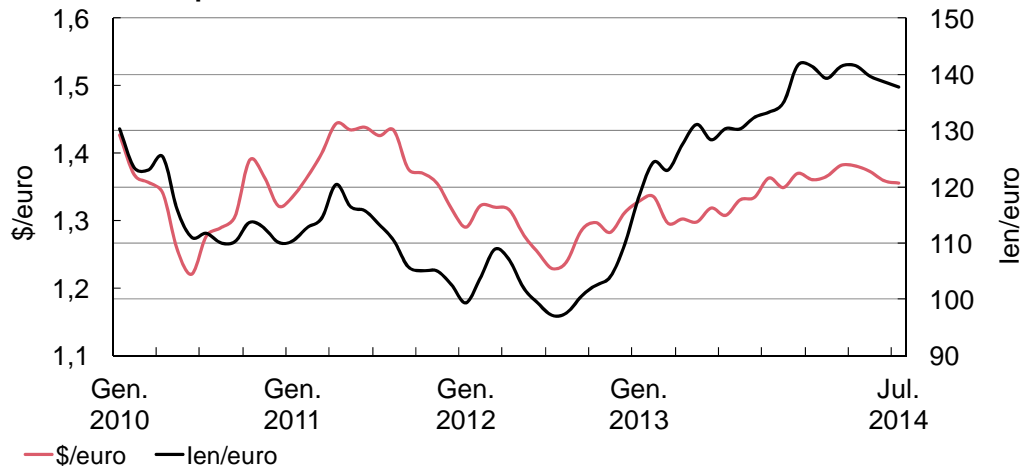
A la zona euro, la recuperació està resultant més feble del que s'esperava. L'endeutament alt, l'atur elevat i les restrictives condicions financeres d'alguns països dificulten que la demanda interna experimenti un creixement significatiu. Això provoca que la regió depengui força de la demanda externa i que estigui més exposada als riscos externs. Per això, les perspectives de creixement per al conjunt de l'àrea són modestes: l'FMI pràcticament ha mantingut les previsions del mes d'abril i estima que la zona creixerà un 1,1 % el 2014 i un 1,5 % el 2015. A França i Itàlia, dos de les principals economies de l'àrea, els senyals són de poc dinamisme (el 2014 tan sols creixeran un 0,7 % i un 0,3 %, respectivament). En canvi, es revisen una mica a l'alça les previsions d'Alemanya (que avançarà un 1,9 % enguany i un 1,7 % el 2015), si bé els indicadors recents de l'economia alemanya han mostrat senyals contraposats: l'índex de confiança IFO experimenta un descens i l'activitat industrial ha perdut empena el segon trimestre —les empreses es mostren més cauteloses davant l'augment de les tensions geopolítiques—; en canvi, millora l'índex PMI del mes de juliol, fins al nivell més alt dels tres darrers mesos.

El BCE ha posat en marxa mesures d'expansió monetària per tal de reforçar la recuperació i evitar que la inflació s'estanqui en taxes molt baixes

A la zona euro, la inflació ha mantingut valors molt baixos els darrers mesos (el juny s'ha situat en un 0,5 % interanual). La feblesa de la demanda interna explica, en part, aquesta dinàmica, però també hi incideixen factors com la moderació dels preus de les matèries primeres i el procés de devaluació salarial que ha tingut lloc en alguns països perifèrics. Un dels principals problemes d'una inflació mínima en el conjunt de la UEM és que força que els estats perifèrics registrin una inflació encara més reduïda o, fins i tot, negativa, perquè puguin recuperar competitivitat respecte als països del centre. A més, una inflació petita dificulta la necessària disminució de l'elevat endeutament. Aquesta situació ha empès el BCE a posar en marxa, el juny, un ampli paquet de mesures d'expansió monetària que reforcin la recuperació i evitin les tensions deflacionistes. Entre aquestes mesures, en destaquen les següents: la rebaixa del tipus d'interès oficial fins a un 0,15 %, l'establiment d'un tipus d'interès negatiu per a la facilitat de

dipòsit dels bancs en el BCE (-0,10 %, per afavorir la circulació de diner) i la realització de subhastes de finançament (per valor de 400.000 milions d'euros) que s'hauran de destinar a crèdit al sector privat no financer (excepte a préstecs per a habitatge). Amb tot, l'FMI ha afirmat que pot ser que aquestes mesures no siguin suficients i que calgui un programa de compra de deute.

Evolució del tipus de canvi de l'euro

*La darrera dada correspon al tipus de canvi mitjà de l'1 al 28 de juliol del 2014.
Font: BCE.

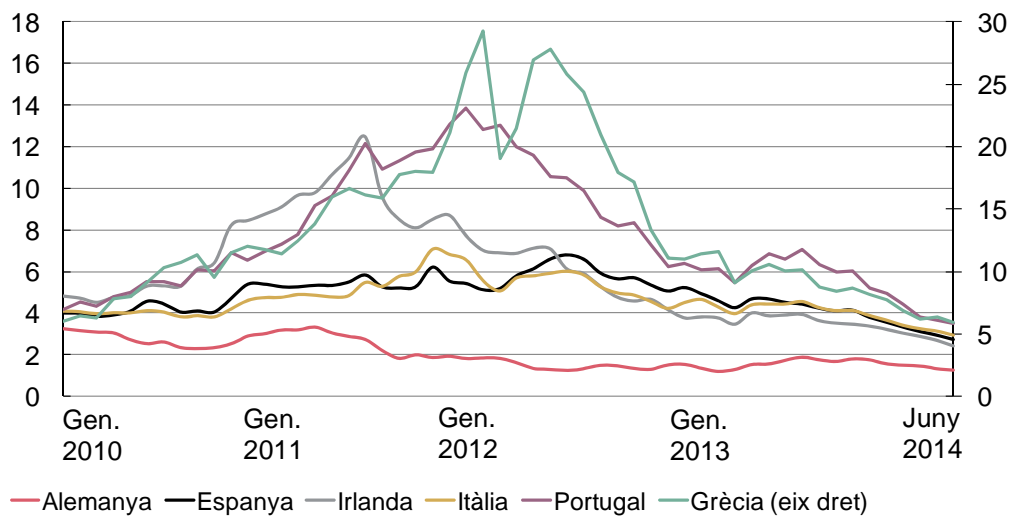
Finalment, també cal esmentar que la crisi recent del banc portuguès Espirito Santo palesa que s'ha de continuar avançant per completar la unió bancària europea i per reestructurar el sector financer d'una manera transparent i efectiva. En aquest sentit, resultaran clau les proves d'estrès que està realitzant el BCE (els resultats de les quals es publicaran el mes d'octubre), així com les conseqüències que se'n puguin derivar pel que fa a la recapitalització d'entitats.

Les previsions per a l'economia espanyola es revisen a l'alça: segons l'FMI el 2014 creixerà un 1,2 %, i el 2015, un 1,6%

L'economia espanyola ha continuat mostrant una tendència positiva durant els darrers mesos, amb una millora significativa de la demanda interna. Segons l'estimació del Banc d'Espanya, el segon trimestre del 2014 el PIB va experimentar un increment d'un 0,5 % intertrimestral, mentre que posteriorment l'INE ha estimat l'avanç del PIB espanyol en un 0,6 % intertrimestral. Així mateix, alguns organismes internacionals han tornat a revisar a l'alça les perspectives de creixement de l'economia espanyola: l'FMI ara estima que enguany el creixement serà d'un 1,2 %, mentre que el 2015 avançarà un 1,6 % (les previsions anteriors, del mes d'abril, xifraven el creixement en un 0,9 % el 2014 i en un 1,2 % el 2015). Al mateix temps, el Ministeri

d'Economia i Competitivitat també ha anticipat que el proper mes de setembre revisarà a l'alça les seves previsions de creixement i les situarà en un 1,5 % el 2014 i en un 1,8 % el 2015.

Evolució del rendiment del deute públic a deu anys (%)

Font: Banc d'Espanya, Reuters i Bloomberg.

La recuperació de la demanda interna torna a impulsar les importacions a Espanya, alhora que les exportacions mostren certa feblesa

Es constata que l'economia espanyola ha guanyat vigor gràcies a la reactivació del consum privat i la inversió en béns d'equipament. Es torna a generar ocupació, la qual cosa fa possible que l'atur es comenci a reduir, tot i que encara registra valors molt elevats (24,5 % el segon trimestre del 2014). Pel que fa a l'evolució recent del sector exterior, la recuperació de la demanda interna ha provocat que les importacions s'incrementessin força els darrers mesos, cosa que, juntament amb la desacceleració que darrerament han mostrat les exportacions, està incrementant el dèficit comercial. Cal recordar que l'economia espanyola necessita registrar capacitat de finançament enfront de l'exterior (tal com va fer l'any 2013) per tal de reduir l'elevat endeutament. Finalment, un altre repte pendent és continuar avançant en la correcció del dèficit públic espanyol, que en acabar el 2014 hauria de complir l'objectiu de dèficit públic exigint per les institucions europees, d'un 5,8 % del PIB (i d'un 4,2 % del PIB el 2015). En aquest sentit, serà clau que la reforma fiscal que recentment ha presentat el Govern estatal assegurui els ingressos tributaris necessaris.

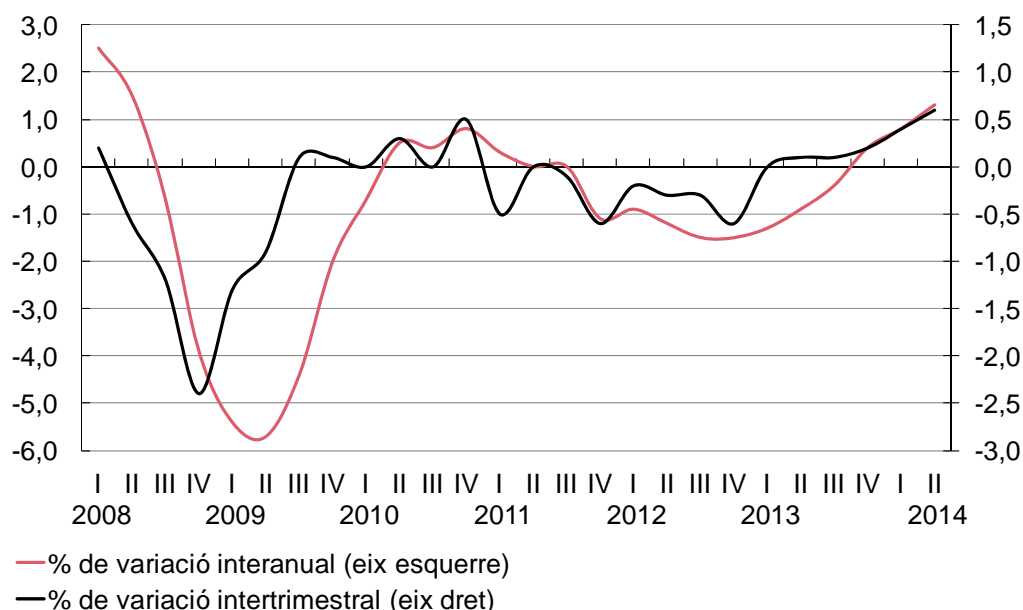
2.

El producte interior brut

L'economia fa un altre pas endavant el segon trimestre del 2014: el creixement intertrimestral augmenta fins a un 0,6 %, i l'interanual, fins a un 1,3 %

Les primeres estimacions de l'evolució del PIB que elaboren conjuntament l'Idescat i el Departament d'Economia i Coneixement posen de manifest que es reforça el ritme de creixement de l'economia. L'evolució del PIB en termes intertrimestrals s'ha accelerat des d'un 0,4 % el primer trimestre fins a un 0,6 % el segon. Al seu torn, la taxa interanual ha pujat d'un 0,8 % a un 1,3 % en el mateix període.

Evolució del PIB a Catalunya

Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

La recuperació de la demanda interna se suma a l'expansió de les exportacions i del turisme

El creixement de l'economia es deriva tant de l'evolució de la demanda interna com del saldo net exterior, de manera que s'equilibra el model de creixement actual —esdevé més sostenible—, malgrat que l'economia continua presentant desequilibris importants. La represa de la demanda interna es deu, principalment, al consum privat i a l'empenta de la inversió en béns d'equipament; l'avanç de la demanda externa, a l'evolució positiva de les exportacions de béns i de turisme. D'altra banda, alguns indicadors qualitius referits a la confiança

empresarial donen força a les perspectives favorables de l'economia, que també s'expressen en la recuperació de la inversió empresarial. Però el factor més representatiu d'aquesta tendència positiva és la recuperació de l'ocupació, que s'ha incrementat durant el segon trimestre.

La dinàmica comercial exterior ha estat molt condicionada per l'evolució dels mercats europeus, que han millorat en comparació amb l'any passat, mentre que l'enfortiment de l'euro i el fet que l'evolució de les economies emergents hagi estat menys expansiva han restat vigor a les exportacions en aquests mercats. Les previsions de creixement de la UE són moderades, la qual cosa pot limitar la capacitat de creixement de les exportacions. De moment, però, el comportament de les vendes exteriors de béns està sent més positiu que l'any passat, com també ho és l'afluència turística, que és l'altre suport exterior.

La desviació dels preus respecte de l'objectiu del BCE i la debilitat de l'economia han impulsat el BCE a prendre noves mesures per relaxar i facilitar la transmissió de la política monetària, que cal esperar que repercutiran favorablement en l'economia i frenaran els problemes associats a una inflació excessivament baixa. En l'escena internacional, els riscos que actualment prenen més força són els diversos conflictes oberts a l'Orient Mitjà i Ucraïna, que en el terreny econòmic poden tenir com a primera conseqüència un encariment del preu de l'energia.

Evolució del producte interior brut a Catalunya

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari (% de variació interanual)

	2013		2013				2014	
	Mitjana anual	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre ¹	2n trimestre ²	
Agricultura	3,7	0,1	5,1	3,7	5,9	4,5	0,4	
Indústria	1,0	0,6	1,4	0,6	1,4	1,2	1,4	
Construcció	-6,7	-6,9	-6,5	-6,5	-6,9	-6,1	-4,9	
Serveis	-0,4	-1,0	-1,1	-0,2	0,8	1,3	1,8	
PIB pm	-0,5	-1,3	-0,9	-0,4	0,4	0,8	1,3	

¹Dades revisades per l'Idescat el juliol del 2014.

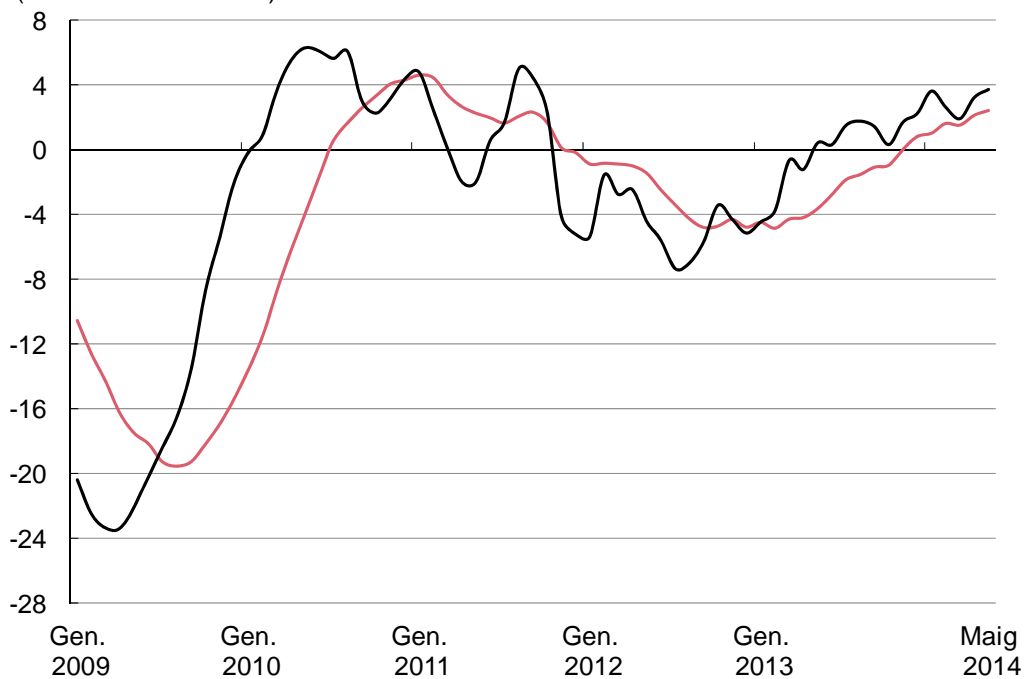
²Dades d'avanç.

Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

Es continua expandint el sector industrial, enfortit per l'augment de la demanda interna

El VAB industrial continua millorant, gràcies a l'empenta de les exportacions de béns i a l'increment del consum i la inversió. L'avanç de dades del segon trimestre del 2014 situa l'evolució del sector industrial en un 1,4 %. La producció industrial mostra, des de mitjan

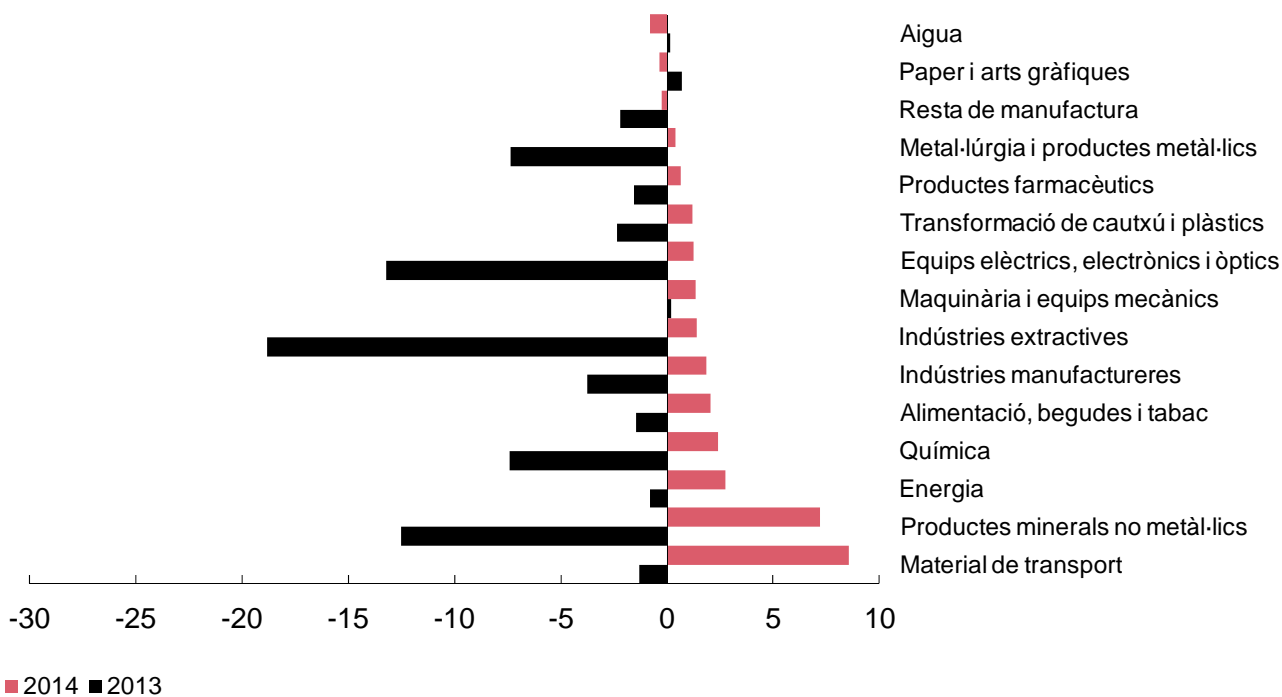
Evolució de l'índex de producció industrial (% variació interanual)

— Mitjana mòbil de 12 mesos — Mitjana mòbil de 3 mesos

Dades amb els efectes de calendari corregits.
Font: Idescat.

Evolució de la producció industrial Mitjana mòbil de 12 mesos fins al maig (% de variació interanual)

Font: Idescat i INE.

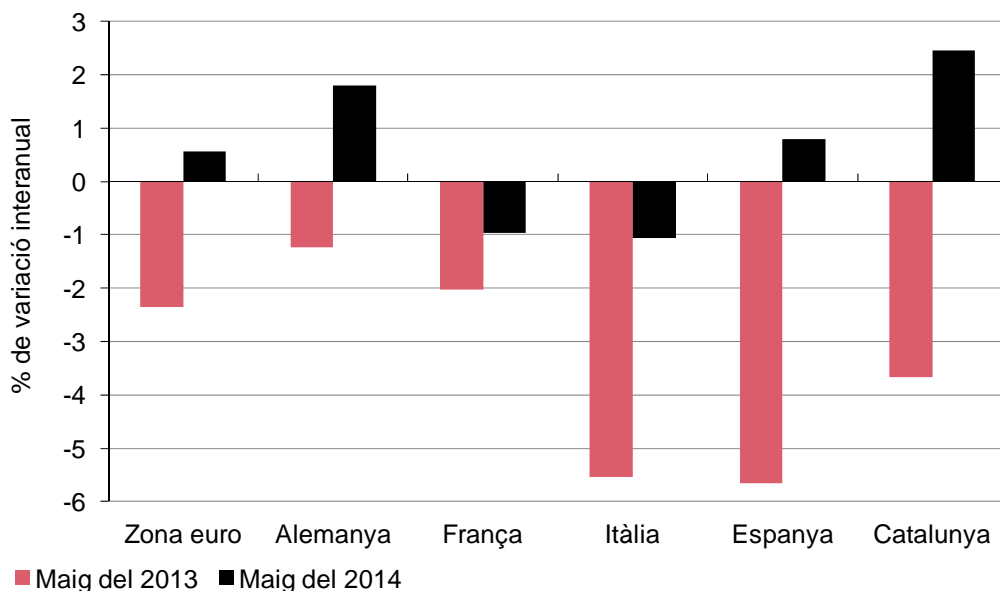
2013, una tendència a l'alça que reforça les dades positives d'evolució de la indústria catalana. D'altra banda, les enquestes d'opinió empresarial amb què s'elaboren els indicadors de clima industrial apunten que les perspectives empresarials es mantenen positives.

Milloren els resultats de les diverses branques d'activitat, excepte en el cas de la indústria del paper i les arts gràfiques, de l'aigua i del conjunt d'altres manufactures minoritàries no classificades. Els creixements més grans els obtenen les branques de material de transport i la de productes minerals no metàl·lics.

La producció industrial augmenta més a Catalunya que a la zona euro

La crisi va afectar molt la producció industrial de Catalunya, més que la dels països del seu entorn i la de la zona euro en conjunt. Tanmateix, en el darrer any, ha millorat molt la dinàmica de la producció industrial catalana. En efecte, des de juliol del 2013 el creixement interanual de la producció industrial de Catalunya és superior al del conjunt de la zona euro. Pel que fa a la taxa mitjana mòbil anual fins al maig, la producció industrial augmenta un 2,5 % a Catalunya, força més que a la zona euro —que ara assoleix valors positius (0,6 %)— i a Alemanya (1,8 %). Els valors d'Itàlia i de França encara són negatius.

Evolució de la producció industrial a la zona euro
(mitjana mòbil dels darrers 12 mesos)

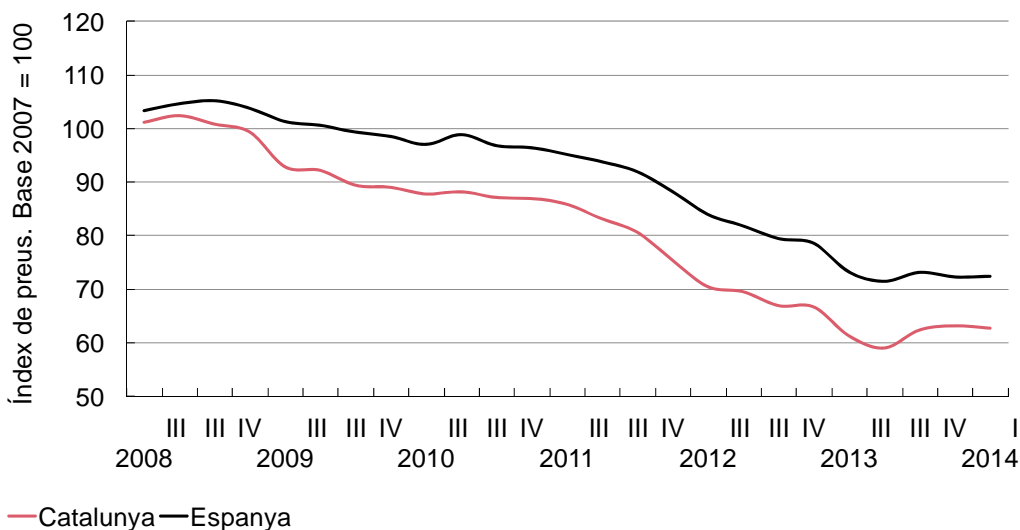

Dades amb els efectes de calendari corregits.
Font: Idescat, INE i Eurostat.

El subsector residencial aporta senyals de millora a la construcció

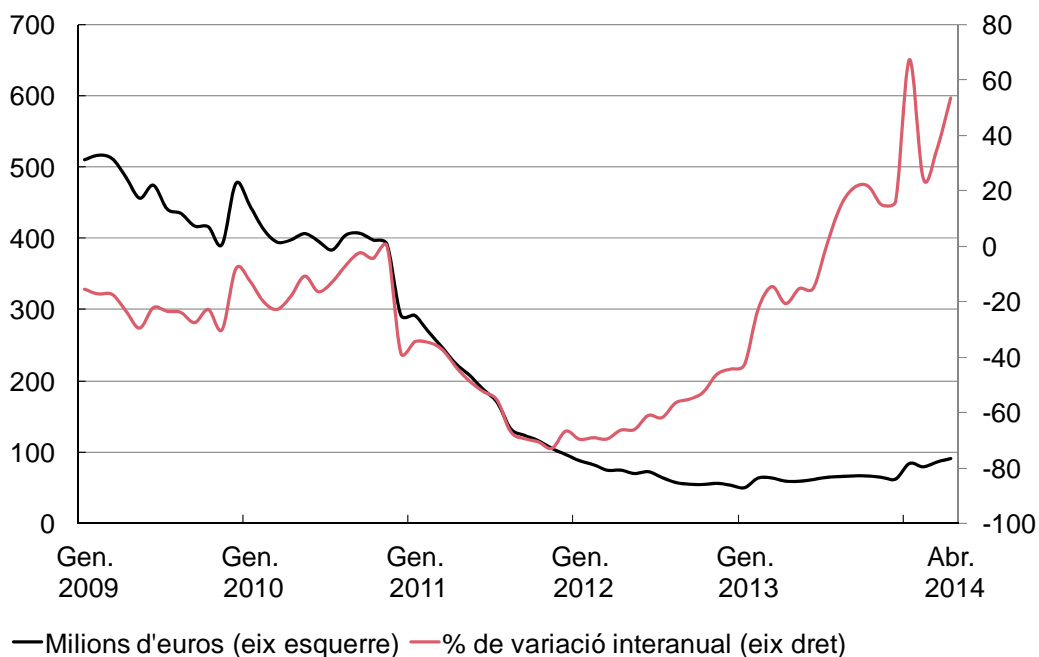
Tot i que l'activitat del sector de la construcció continua disminuint, aquesta dinàmica ha començat a mostrar signes clars de desacceleració. En el segon trimestre, el VAB del sector cau un 4,9 %, enfront de la reducció del 6,1 % que va registrar el trimestre anterior. Els principals indicadors del subsector residencial coincideixen a

Preus de l'habitatge nou

Font: INE.

Evolució de la licitació oficial (mitjana mòbil de 12 mesos)

Font: Ministeri de Foment.

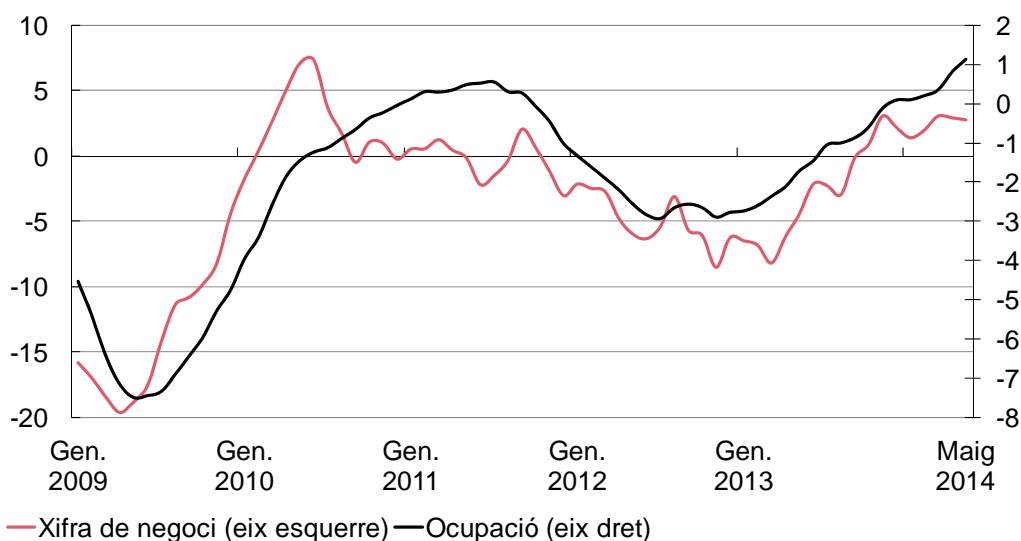
apuntar-ne un canvi positiu de trajectòria. Així, els preus de l'habitatge nou van començar a augmentar durant el primer trimestre del 2014, després d'haver caigut de manera continuada des del segon trimestre del 2008; el març i l'abril del 2014 han augmentat la compravenda d'habitatge nou i el nombre de projectes visats pel col·legis d'aparelladors. Pel que fa al subsector d'obra civil, la millora de la licitació pública d'obres ofereix, així mateix, millors expectatives, tot i la limitació actual de la inversió pública.

El sector de serveis és el que presenta el creixement més important, gràcies a l'increment del consum privat

L'augment del consum privat és el principal motor dels bons resultats que ha mostrat el sector de serveis els darrers mesos, tot i que també hi col·laboren la millora generalitzada de l'economia i el sector turístic. Segons l'avanç de dades del segon trimestre, el VAB de serveis presenta un augment interanual de l'1,8 %. Els indicadors d'activitat milloren significativament i darrerament també ho fa de manera considerable l'ocupació laboral. La xifra de negoci de les activitats de mercat augmenta un 2,5 % durant els primers cinc mesos del 2014, amb un balanç especialment positiu en el comerç, els transports i l'hoteleria. En les activitats de no-mercat els resultats encara pateixen les conseqüències de la debilitat de la despesa pública; no obstant això, la dinàmica de l'ocupació sintetitza una trajectòria força positiva del conjunt del sector, amb un increment del 2,6 % o del 3,2 %, segons si es pren com a referència el nombre d'afiliats a la Seguretat Social o l'Enquesta de població activa.

Indicadors d'activitat de mercat del sector de serveis

(variació interanual de la mitjana mòbil de tres mesos)

Font: INE.

Continua augmentant l'afluència de turisme estranger i millora el turisme interior

El turisme estranger continua mostrant taxes de creixement molt positives. Durant el primer semestre del 2014 el nombre de turistes ha augmentat un 6,7 %, i la despesa turística, un 3,9 %. Aquests resultats són lleugerament inferiors als resultats mitjans d'Espanya. De tota manera, cal tenir present que el primer semestre de l'any no reflecteix plenament el gros de la temporada turística catalana, que es concentra força als mesos de juliol i agost. En canvi, destins de l'Estat espanyol com les Canàries i les Illes Balears reben fluxos turístics més constants. Encara que el nombre de turistes s'ha incrementat, l'evolució de la despesa turística és menys expansiva que la de l'any passat, en part, perquè s'han reduït les despeses mitjanes per turista i per dia.

El conjunt de pernoctacions hoteleres ha crescut un 2,6 % durant els sis primers mesos de l'any. Destaca el creixement (del 7,7 %) de les pernoctacions del turisme estatal (que inclou el turisme interior català, que augmenta un 14,4 %). Aquesta evolució mostra una notable recuperació, en contrast amb la debilitat dels darrers anys, la qual cosa és un altre indicador de la millora del consum privat. D'altra banda, el turisme estranger perd dinamisme, però cal veure quins resultats s'obtidran en la temporada estival. Pel que fa a les principals marques turístiques, Barcelona és on més creix el nombre de pernoctacions hoteleres. A la Costa Brava també augmenten les pernoctacions, tot i que força menys; però disminueixen a la Costa Daurada i a la Costa de Barcelona.

Indicadors del sector turístic (% de variació interanual)

2014, 1r semestre

	Catalunya	Espanya
Turisme estranger		
Nombre de turistes	6,7	7,3
Despesa turística total	3,9	7,8
Pernoctacions hoteleres		
Turisme total	2,6	3,7
Turisme estatal	7,7	3,1
Turisme estranger	0,5	4,1

Font: IET i INE.

Pel que fa al sector agrari, el darrer avanç de macromagnituds que ha realitzat el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural per al 2014 preveu que s'estabilitzarà la producció del conjunt de la branca agrícola, tot i que l'augment dels consums

intermedis en farà reduir el VAB. Els canvis més notables respecte a l'any anterior es concentren en la producció de fruita, que augmenta, i de cereals, que disminueixen de manera significativa.

La demanda interna guanya força i la demanda externa en perd

La comptabilitat trimestral del primer trimestre del 2014 que ha elaborat l'Idescat registra un creixement interanual positiu (del 0,6 %) de la demanda interna per primera vegada d'ençà del 2008. La principal aportació a aquest creixement recau en la despesa en consum de les llars, que va començar a créixer el quart trimestre del 2013, i tot apunta que el segon trimestre del 2014 continuarà a l'alça. La recuperació del consum privat no és, però, l'única causa de la millora dels resultats de la demanda interna. De fet, durant el primer trimestre, la recuperació de la formació bruta de capital en béns d'equipament va ser molt elevada (es va incrementar un 6,5 %), la qual cosa és un clar reflex de la recuperació de la confiança empresarial. En canvi, els resultats de la inversió en construcció corresponents al primer trimestre del 2014 són similars als dels trimestres anteriors. Finalment, el primer trimestre del 2014 la despesa en consum de les administracions públiques va mantenir el procés de contracció, però amb un ritme inferior al del 2013.

La informació relativa al segon trimestre —que encara és parcial— mostra que el consum de les llars ha continuat a l'alça. Han col·laborat en aquesta dinàmica l'augment de l'ocupació, l'increment de la riquesa financera de les famílies que detecta el Banc d'Espanya a escala estatal i l'escassa inflació. Tanmateix, també hi ha altres factors que actuen en sentit contrari; aquest és el cas de l'atonía dels salaris i del gran volum de població en atur de llarga durada. Així i tot, l'agregat macroeconòmic de despesa en consum privat es manté a l'alça, d'acord amb indicadors com ara la matriculació de turismes, la venda de comerç al detall i la recuperació del turisme interior.

En l'àmbit de la inversió en béns d'equipament, també cal parlar d'una dinàmica positiva —que dóna continuïtat a la del primer trimestre—, com mostren l'increment dels vehicles de càrrega, de les importacions, de la producció de béns d'equipament i, en general, de la capacitat de finançament d'algunes empreses.

D'altra banda, la inversió en construcció també comença a mostrar signes de millora, tot i que encara es mou dins d'un terreny negatiu. La compravenda d'edificis no residencials, amb una participació important de capital estranger, està molt activa. A més, tots els indicadors de l'edificació residencial se situen en terreny positiu i, com s'ha indicat abans, també creix la licitació d'obra civil.

Evolució del PIB a Catalunya

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

	2013			2013	2014
	Mitjana anual	2T	3T	4T	1T*
PIB pm	-0,5	-0,9	-0,4	0,4	0,9
Demanda interna	-3,0	-3,2	-2,8	-0,9	0,6
Despesa en consum de les llars	-2,2	-2,9	-1,5	1,2	2,0
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	-3,5	-3,7	-3,6	-3,9	-2,6
Formació bruta de capital ²	-5,2	-3,7	-6,4	-4,8	-1,2
Béns d'equipament i altres actius	-2,4	0,5	-4,7	-0,4	6,5
Construcció	-7,5	-7,3	-7,1	-7,7	-7,8
Saldo exterior ^{3, 4}	2,2	2,1	2,2	1,2	0,4
Saldo amb l'estranger ⁴	0,9	0,8	1,2	-1,4	-0,4
Exportacions de béns i serveis	1,0	2,2	1,5	-0,6	6,3
Importacions de béns i serveis	-1,4	0,1	-1,9	3,4	8,5

* L'Idescat ha revisat el mes de juliol l'evolució del PIB des del vessant de l'oferta a 0,8 %

¹Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

²Inclou la variació d'existències.

³Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

⁴Aportació al creixement del PIB.

Font: Idescat.

Pel que fa a la despesa de les administracions públiques en consum, s'espera que el segon trimestre del 2014 es continuarà reduint, tenint en compte que els calendaris de consolidació fiscal fixen uns compromisos que afecten directament l'evolució dels comptes públics.

Indicadors de demanda (% de variació interanual)

	Comerç al detall	Matriculació		Crèdit al sector privat*
		Turismes	Vehicles de càrrega	
2013				
1r trimestre	-10,5	-10,2	-21,2	-10,7
1r trimestre	-5,5	8,7	-0,2	-10,4
1r trimestre	-0,2	12,1	13,0	-10,4
1r trimestre	0,9	27,0	25,3	-5,3
2014				
1r trimestre	1,5	17,2	25,8	-4,5
2T	1,4	20,6	23,9	-

*Concedit per les entitats de crèdit.

Font: INE, Banc d'Espanya i Direcció General de Trànsit.

En l'àmbit de la demanda externa neta, els resultats del primer trimestre d'enguany que ha estimat l'Idescat en la seva comptabilitat trimestral mostren que l'aportació positiva de la demanda externa ha perdut pes en l'evolució econòmica. Això és degut a diversos factors que, en alguns casos, ja es van començar a apreciar durant el trimestre anterior i que han comportat que l'aportació del comerç internacional se situï en valors negatius. Es tracta de la forta recuperació de les importacions de béns i serveis, que, especialment el primer trimestre de l'any, mostra un creixement del 8,5 %. Aquest increment tan significatiu l'impulsen la recuperació de la demanda de consum i la inversió final, com també la demanda de productes intermedis que són necessaris per a la producció. Tot i que les exportacions també van experimentar una recuperació durant el primer trimestre del 2014, no van compensar l'augment de les importacions, la qual cosa explica l'aportació negativa del saldo comercial amb l'estranger (que, així i tot, va ser inferior a la del trimestre anterior). En canvi, l'aportació del conjunt del sector exterior corresponent al primer trimestre d'enguany, és inferior a la del trimestre anterior, perquè en aquest cas l'aportació positiva del comerç amb la resta d'Espanya hi ha tingut un paper menys destacat.

De moment, les dades disponibles del segon trimestre mostren que les exportacions de béns han seguit una evolució variable. Així i tot, en el conjunt dels cinc primers mesos del 2014 registren un creixement positiu, però força inferior al de les importacions. Pel que fa a l'exportació de turisme, s'observa, com s'ha indicat abans, que creixen molt el turisme estranger i el procedent de la resta de l'Estat.

3.

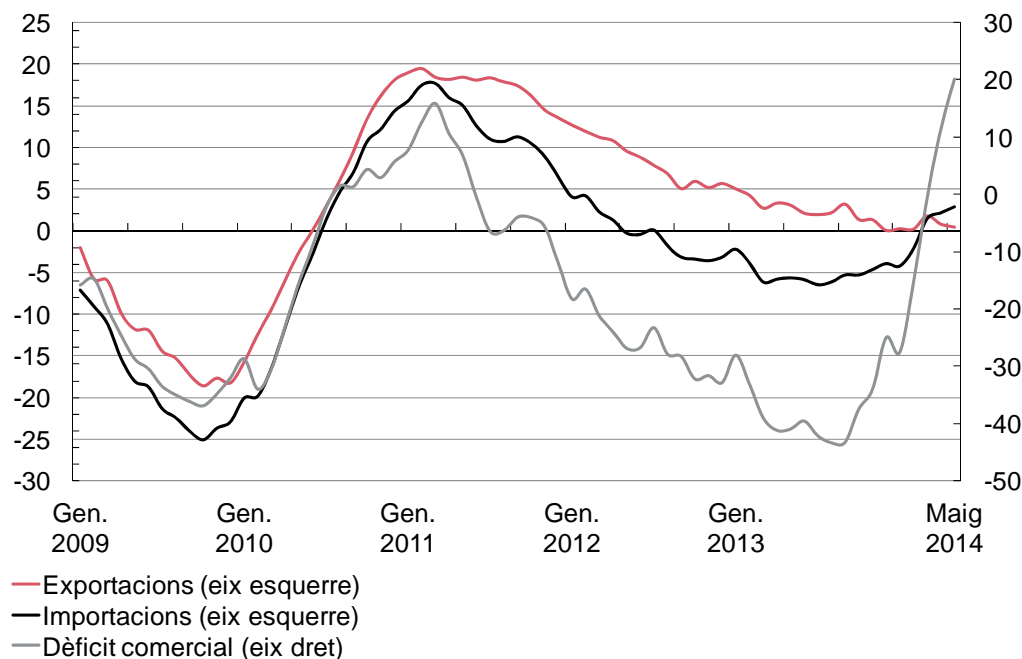
El comerç exterior

Les exportacions de béns augmenten un 2,2 %, i les importacions, un 8,2 %, de manera que s'incrementa el dèficit comercial

Fins al mes de maig, les exportacions de béns han augmentat un 2,2 % interanual en termes corrents, taxa de creixement moderada, que segueix la tònica dels darrers mesos del 2013. Per contra, les importacions, que estan en procés d'acceleració, augmenten un 8,1 % els cinc primers mesos del 2014. En termes de volum, la variació (d'acord amb la variació de preus unitaris d'aquests fluxos a Espanya) no canvia en el cas de les exportacions, atès que pràcticament mantenen els preus estables. Però en el cas de les importacions el creixement és superior al que mostren les dades en valors corrents, com a conseqüència de la caiguda dels preus de les importacions.

Evolució del comerç de béns amb l'estranger

(mitjana mòbil de 12 mesos, % de variació interanual)

Nota: dades en valors corrents.

Font: Idescat i Agència Tributària (AEAT).

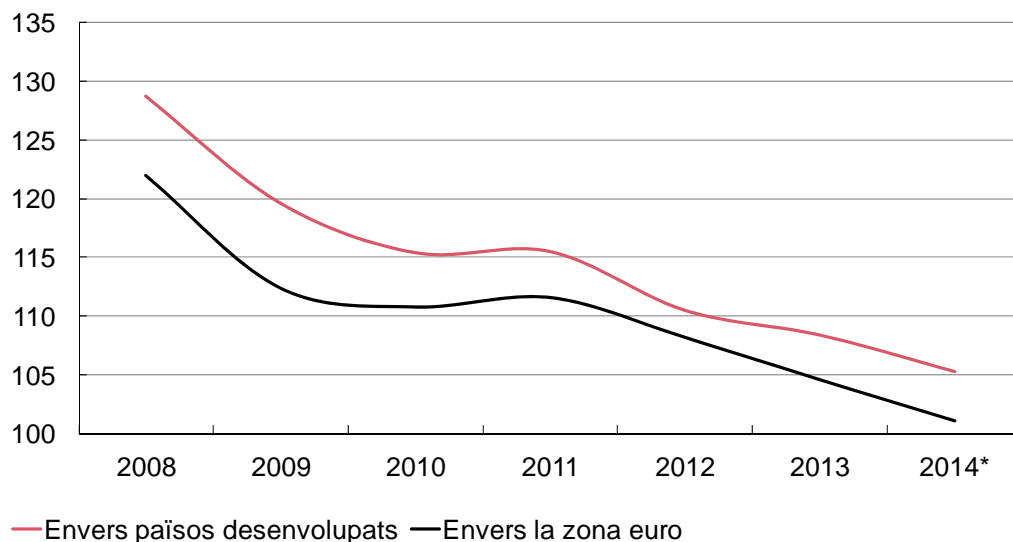
La nova dinàmica d'exportacions i importacions ha elevat el dèficit comercial dels primers mesos del 2014. Durant els darrers tres anys, el dèficit havia experimentat una important reducció, fruit de l'impuls de les exportacions i del retrocés de les importacions. Enguany, però, tot i

que les exportacions continuen augmentant, l'avenç de les importacions és molt superior, com a conseqüència de la recuperació del consum de les llars i, molt especialment, de la inversió en béns d'equipament, que augmenta un 6,5 % interanual el primer trimestre del 2014, segons la comptabilitat trimestral de l'Idescat.

La competitivitat continua millorant

L'evolució de la competitivitat, valorada en termes de costos laborals unitaris del conjunt de l'Estat i tipus de canvi, continua sent favorable, especialment a la zona euro. També s'ha guanyat competitivitat relativa al conjunt de països desenvolupats, tot i que la fortalesa de l'euro ha limitat la millora derivada dels costos interns.

Índex de competitivitat segons costos laborals unitaris en manufactura (dades de l'economia espanyola, índex 1999 = 100)

* Primer trimestre.

L'increment de l'índex indica una pèrdua de competitivitat.

Font: Banc d'Espanya.

La forta demanda dels països de la Unió Europea manté l'augment de les exportacions

Durant els primers cinc mesos del 2014, la dinàmica geogràfica de les exportacions ha rebut la influència de l'evolució positiva dels principals socis comercials de Catalunya. Les exportacions cap a la Unió Europea (el 64,9 % del total) han crescut un 6,1 %. Aquesta taxa de creixement palesa l'increment del dinamisme macroeconòmic, atès que el 2013 només es va situar en un tímid 1,1 % i les exportacions cap a França,

Itàlia i Alemanya van registrar valors negatius. Entre gener i maig del 2014 les exportacions a Portugal i a Alemanya han crescut notablement (un 15,8 % i un 5,9 %, respectivament); l'únic destinatari destacat de les exportacions catalanes que n'ha reduït el volum és França, que en registra una disminució d'un 1,8 %. L'increment més elevat el protagonitza el Regne Unit (23,9 %), gràcies a la depreciació de l'euro respecte de la lliura. Fora d'Europa, destaquen les caigudes de les exportacions cap als EUA (-3,8 %), cap a l'Amèrica llatina (-6,0 %) i cap a la Xina (-13,2 %). També cal fer esment de l'increment de les vendes a l'Orient Mitjà (17,8 %), al Marroc (12,4 %) i al Japó (15,5 %).

Exportacions de béns per àrees i països

(valors corrents, % de variació interanual)

	2013	Gener-maig del 2014
Unió Europea	1,1	6,1
França	-2,2	-1,8
Alemanya	-2,3	5,9
Itàlia	-2,8	4,2
Portugal	9,4	15,8
Regne Unit	10,3	23,9
Resta d'Europa	-11,1	-16,3
Suïssa	-19,3	-15,1
Amèrica del Nord	-1,2	-4,3
EUA	-2,0	-3,8
Amèrica Central i Amèrica del Sud	1,9	-6,0
Xina	9,6	-13,2
Japó	-1,4	15,5
Total	0,1	2,2

Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Les taxes de creixement dels principals sectors exportadors de l'economia catalana són positives

Per sectors econòmics, s'identifica una millora generalitzada de les exportacions catalanes respecte del 2013. La disminució de l'impuls exportador de l'any 2013 va ser momentània, de manera que els sectors que aleshores van reduir el volum d'exportació, com ara el sector d'automoció, són els que creixen amb més força (6,2 %); en concret, la venda d'automòbils i motocicletes ha crescut un 9,5 %, però les vendes de components s'han reduït. Així i tot, el principal sector exportador de Catalunya és la indústria química (acumula un 27,1 % del total d'exportacions), que ha crescut un 1,8 %, gràcies a les vendes de medicaments i plàstics, que s'han incrementat un 15,1 % i un 4,6 %, respectivament. També han crescut les exportacions de béns

d'equipament (un 4,7 %) i de productes de la indústria alimentària (un 3,8 %). Per contra, han disminuït les exportacions de matèries primeres, de béns de consum durador i del conjunt d'exportacions no classificades sectorialment.

Exportacions per sectors econòmics (gener-maig del 2014)

(valors corrents, % de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Alimentació	3,8	6,2
Productes energètics	4,8	-4,3
Matèries primeres	-12,8	-6,8
Semimanufactures no químiques	4,0	2,3
Productes químics	1,8	0,8
Béns d'equipament	4,7	-3,4
Automoció	6,2	5,3
Béns de consum durador	-4,4	-0,7
Manufactures de consum	4,3	6,0
Altres	-44,7	-12,0
Total	2,2	0,8

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

L'evolució de l'exportació de béns és més positiva a Catalunya que al conjunt de l'Estat (on augmenta un 0,8 %), a diferència del que va passar l'any 2013. Les divergències més significatives es concentren en les exportacions energètiques i les de béns d'equipament, que tenen un comportament negatiu al conjunt d'Espanya.

La demanda interna i la producció industrial incentiven les importacions

Entre gener i maig del 2014 les importacions han augmentat un 8,2 % a Catalunya, mentre que al conjunt de l'Estat han crescut un 5,3 %. La important recuperació de les importacions és deguda a la recuperació de la demanda interna (que, el primer trimestre del 2014, ha registrat valors positius a Espanya i a Catalunya) i a la necessitat de productes d'importació per als processos productius que alimenten les exportacions creixents.

A Catalunya, l'augment de les importacions més significatiu s'ha produït en el sector de béns d'equipament (15,1 %), la qual cosa indica que s'està recuperant la inversió interna. També creix amb força (un 14,1 %) el sector de l'automòbil, mentre que el sector químic, que és el principal importador i exportador, creix un 6,1 %. Les importacions

que han crescut més a Espanya són les de béns d'equipament (un 11,1 %), les de manufactures de consum (un 12,9 %) i les del sector automobilístic (un 24,9 %).

Importacions per sectors econòmics (gener-maig del 2014)

(valors corrents, % de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Alimentació	-0,4	-1,4
Productes energètics	5,7	-2,9
Matèries primeres	2,0	-7,6
Semimanufactures no químiques	3,6	4,8
Productes químics	6,1	3,0
Béns d'equipament	15,1	11,3
Automoció	14,1	24,9
Béns de consum durador	5,6	11,1
Manufactures de consum	13,5	12,9
Altres	-78,9	-46,8
Total	8,2	5,3

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

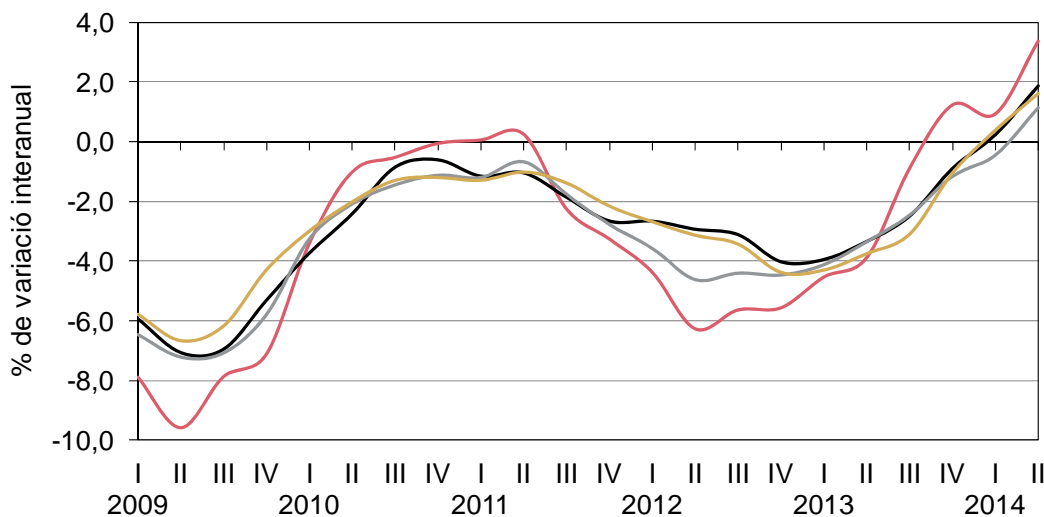
4.

El mercat de treball

L'augment de l'ocupació s'accelera fins a un 3,4 % interanual, segons l'EPA

El mercat de treball ha consolidat la recuperació durant els darrers mesos i, per primera vegada des de la crisi, es genera ocupació amb ritmes significatius. L'Enquesta de població activa (EPA) del segon trimestre del 2014 assenyalava una millora notable: l'ocupació intensifica el creixement fins a un ritme d'un 3,4 % interanual el segon trimestre. No s'assolia un creixement interanual tan intens des de l'any 2006. En termes absoluts, això representa que hi ha 99.400 persones més ocupades que dotze mesos abans. Val a dir, però, que el primer trimestre del 2014 el creixement interanual de l'ocupació, segons l'EPA, va ser inferior al que s'esperava (d'un 0,9 %), i el fet que la Setmana Santa hagi tingut lloc durant el segon trimestre pot haver comportat certa sobreestimació de l'augment de l'ocupació en aquest període. De fet, altres fonts estadístiques, com l'afiliació a la Seguretat Social, assenyalen una trajectòria favorable de l'ocupació, però una mica més moderada que l'EPA.

Dinàmica de l'ocupació

- Ocupació a Catalunya (EPA)
- Afiliació a la Seguretat Social a Catalunya
- Ocupació a Espanya (EPA)
- Afiliació a la Seguretat Social a Espanya

Font: Idescat, INE i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

L'afiliació a la Seguretat Social creix un 1,3 % interanual el juny, perfil més moderat que el de l'ocupació de l'EPA

Des de principis del 2014 l'afiliació a la Seguretat Social ha recuperat el creixement positiu, i el segon trimestre se n'ha accelerat el ritme: la darrera dada, corresponent al mes de juny, mostra un increment en el nombre d'afiliats d'un 1,7 % interanual, mentre que en el conjunt del segon trimestre el creixement és d'un 1,9 % interanual.

A Espanya l'ocupació abandona la dinàmica negativa, amb un creixement d'un 1,1 % interanual segons l'EPA

En el cas espanyol, l'ocupació també confirma la recuperació, tot i que més tard que en el cas català i amb un ritme més feble. Segons l'EPA del segon trimestre del 2014, a Espanya l'ocupació ha abandonat la tendència de caiguda i ha crescut un 1,1 % interanual, el primer augment des de l'any 2008. Les dades desestacionalitzades que publica l'INE per a l'àmbit estatal confirmen que la millora no només respon a factors estacionals: el segon trimestre del 2014, a Espanya l'ocupació ha crescut un 1 % intertrimestral, corregit d'efectes estacionals i de calendari, mentre que el primer trimestre del 2014 només va créixer un 0,1 %. D'altra banda, l'afiliació a la Seguretat Social creix un 1,3 % interanual a Espanya, segons les dades de juny, ritme també lleugerament inferior al que es registra a Catalunya.

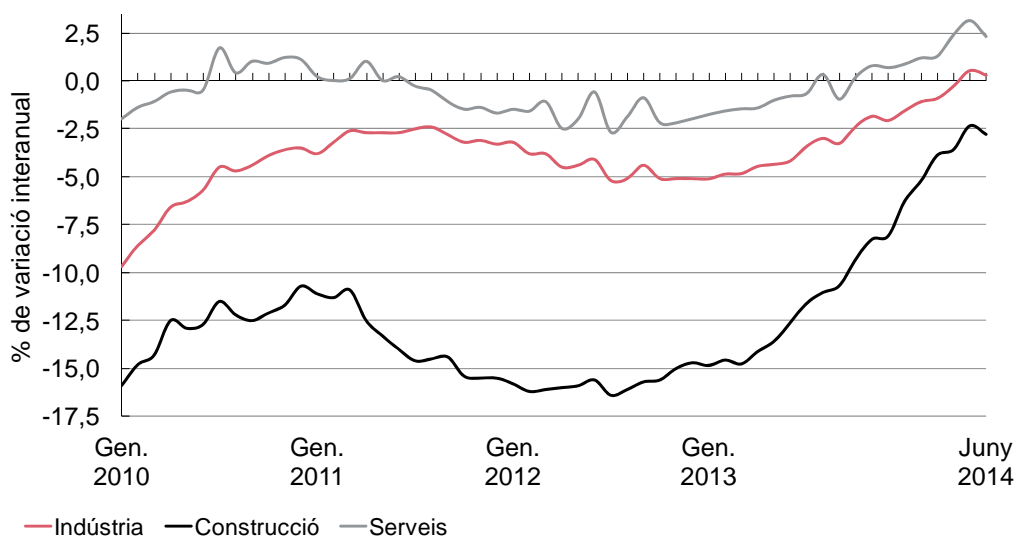
Sobretot es genera ocupació al sector de serveis, però l'ocupació també comença a millorar en la indústria

Tant la informació sectorial de l'EPA com la de l'afiliació a la Seguretat Social apunten que el sector de serveis és el que genera més ocupació en termes absoluts i relatius. Segons l'EPA, l'ocupació creix amb força en els serveis (un 4,7 % interanual), mentre que les dades d'afiliació en mostren un creixement més pausat (d'un 2,3 % interanual, amb dades de juny). Una altra nota positiva és el punt d'inflexió que registra l'ocupació industrial, que millora per primera vegada des de la crisi (l'afiliació avança un 0,3 % interanual en la indústria). D'altra banda, es manté la pèrdua d'ocupació en el sector de la construcció, si bé aquesta caiguda cada vegada és més moderada (l'afiliació cau un 2,8 % interanual el mes de juny, mentre que els darrers anys registrava retrocessos de més d'un 10 % interanual).

La informació de l'afiliació a la Seguretat Social permet conèixer amb més detall sectorial el comportament de l'ocupació. Segons aquesta informació, les branques industrials amb una evolució de l'afiliació més positiva són la indústria alimentària, el sector químic, el sector

farmacèutic i la fabricació de vehicles de motor. En els serveis, hi ha moltes branques que generen ocupació amb un ritme notable: les activitats administratives i la consultoria empresarial (que creixen, en tots dos casos, un 12,3 % interanual), la programació informàtica i els serveis socials. En termes absoluts, també destaca l'augment de l'afiliació en el comerç i la restauració. Finalment, també cal subratllar el fort creixement de l'afiliació a l'epígraf anomenat *activitats relacionades amb l'ocupació*, en què s'inclouen les persones que treballen per a empreses de treball temporal i que poden estar ocupades en qualsevol sector d'activitat.

Evolució de l'afiliació a la Seguretat Social per grans sectors a Catalunya

Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Es torna a crear ocupació a temps complet, per primera vegada des del 2008

L'EPA del segon trimestre mostra que el col·lectiu d'assalariats accelera clarament el creixement, des d'un 0,2 % interanual el primer trimestre del 2014 fins a un 3,3 % el segon. Pel que fa als treballadors per compte propi, han continuat registrant un ritme de creixement notable (d'un 3,8 % interanual). La informació de la Seguretat Social també confirma aquesta tendència, ja que l'afiliació al règim d'autònoms manté un creixement significatiu (d'un 2 % interanual).

En relació amb el tipus de jornada, s'ha mantingut el fort creixement de l'ocupació a temps parcial, amb un increment d'un 7,4 % interanual. Cal recordar que aquesta modalitat de treball registra una expansió considerable des de principis del 2013, de manera que s'han assolit màxims en el pes del treball a temps parcial sobre el total de població ocupada (el segon trimestre la proporció s'eleva fins a un 16,2 %). La novetat en aquest trimestre és que també es comença a recuperar

l'ocupació a temps complet, que creix per primera vegada des de la crisi (augmenta un 2,6 % interanual). Així, una tercera part dels 99.400 ocupats nous que s'han registrat, en termes interanuals, són treballadors a temps parcial, i la resta, a temps complet.

Magnituds del mercat de treball a Catalunya i a Espanya

	2012	2013	Primer trimestre del 2014	Segon trimestre del 2014
Catalunya				
Població activa (% de variació interanual)	-1,4	-1,3	-2,1	-1,0
Població ocupada (% de variació interanual)	-5,5	-2,0	0,9	3,4
Assalariats amb contracte de treball indefinit	-4,0	-3,0	-1,5	3,0
Assalariats amb contracte de treball temporal	-14,3	-1,7	8,1	4,6
Població en atur	15,9	1,4	-11,5	-15,3
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	78,7	79,1	78,8	79,1
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	60,9	60,7	61,3	63,0
Taxa d'atur (%)	22,5	23,1	22,1	20,2
Homes	23,2	23,7	23,1	20,4
Dones	21,7	22,4	21,0	20,1
Població de 16 a 24 anys	50,4	50,2	49,5	46,0
Taxa de temporalitat (%)	18,4	18,6	18,7	18,4
Proporció d'ocupació a temps parcial (%)	13,8	15,3	16,1	16,2
Espanya				
Població activa (% de variació interanual)	0,0	-1,1	-1,8	-1,0
Població ocupada (% de variació interanual)	-4,3	-2,8	-0,5	1,1
Població en atur (% de variació interanual)	15,9	4,1	-5,5	-7,0
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	75,3	75,3	75,0	75,3
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	56,5	55,6	55,4	56,8
Taxa d'atur (%)	24,8	26,1	25,9	24,5

Font: Enquesta de població activa (EPA), INE.

El nombre de treballadors que tenen un contracte de treball indefinit creix un 3 % interanual, i el dels que tenen un contracte temporal s'incrementa un 4,6 %

La millora del mercat de treball també s'ha traslladat a l'ocupació amb contracte de treball indefinit, que creix de manera significativa (un 3 % interanual), després de la caiguda sostinguda que havia registrat des de l'any 2010. El nombre de treballadors temporals també augmenta (un

4,6 % interanual), però perd força respecte als dos trimestres anteriors. En la informació sobre contractes registrats procedent de les oficines de treball de la Generalitat (OTG) s'observa un creixement intens de la contractació, tant indefinida com temporal. Així, entre gener i juny del 2014 el nombre de contractes indefinits ha estat un 15,2 % superior al dels que es van signar durant el mateix període de l'any 2013, mentre que en el cas dels contractes temporals l'increment ha estat d'un 16,5 % anual.

La població activa modera la caiguda, alhora que la taxa d'ocupació de 16 a 64 anys puja fins a un 63 %

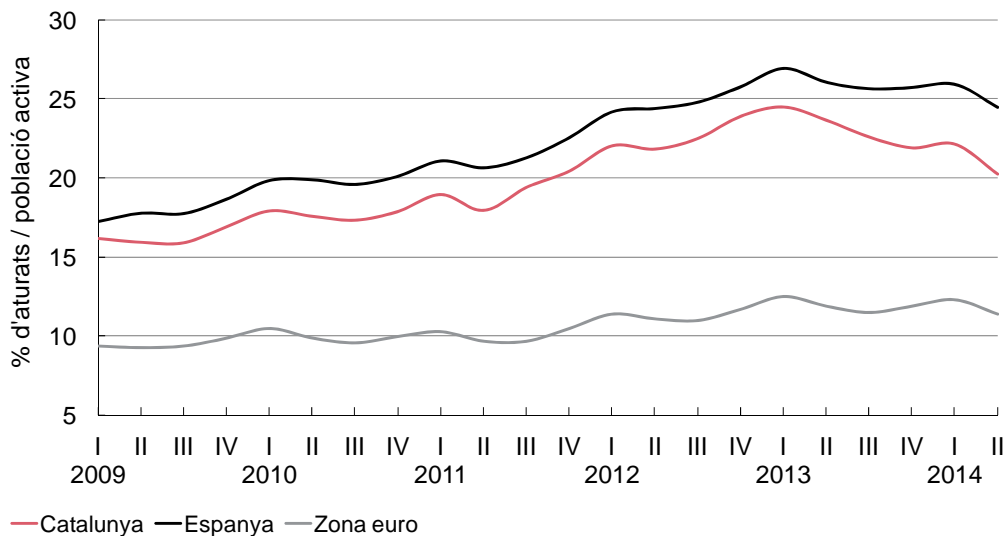
El segon trimestre del 2014 s'ha alentit una mica la reducció de la població activa (que baixa un 0,8 % interanual). Cal recordar que aquesta variable va començar a disminuir de manera acusada des de l'any 2012, en gran part a causa de l'increment de les sortides de població (sobretot estrangera), atesa la situació negativa del mercat de treball. És a dir, la caiguda de la població activa s'explica, principalment, per un descens poblacional, mentre que la taxa d'activitat s'ha mantingut en valors molt elevats. De fet, el segon trimestre la taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys ha pujat fins a un 79,1 % (gràcies al nou màxim de la taxa d'activitat femenina, d'un 75,1 %). Paral·lelament, el creixement de l'ocupació ha propiciat un increment en la taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys, que se situa en un 63 %, el valor més alt en dos anys i mig.

La taxa d'atur baixa fins a un 20,2 %, però creix la proporció d'aturats de llarga durada

El fort creixement de l'ocupació, combinat amb el descens anual de la població activa, ha determinat que el nombre de persones en situació d'atur es redueixi un 15,3 % interanual. En termes absoluts, el segon trimestre del 2014 hi ha 138.600 persones menys en atur que el tercer trimestre del 2013. Tot plegat ha comportat que la taxa d'atur disminuís fins a un 20,2 %, la taxa més baixa dels darrers deu trimestres. La reducció en la taxa d'atur ha estat pràcticament generalitzada per gènere i per grups d'edat. La taxa d'atur dels homes (20,4 %) ha caigut més que la de les dones (20,1 %), si bé encara se situa una mica per sobre de la taxa femenina. El fet que la taxa d'atur dels homes s'hagi reduït més que la de les dones s'explica, en part, pel fort retrocés de la població activa masculina. Per edat, la taxa d'atur de les persones de 16 a 24 anys, tot i que continua sent molt alta (46 %), ha registrat un descens notable (fa un any, el segon trimestre del 2013, era d'un 53,2 %). La nota més negativa en el cas de Catalunya és que, malgrat que l'atur disminueix, es torna a assolir un màxim en la

proporció d'atur de llarga durada, de manera que un 61,7 % de la població en situació d'atur cerca feina des de fa més d'un any, i un 40,7 %, des de fa més de dos anys.

Evolució de la taxa d'atur

Font: Idescat, INE i Eurostat.

La taxa d'atur estatal es redueix fins a un 24,5 % i la taxa d'atur de la zona euro es comença a orientar a la baixa

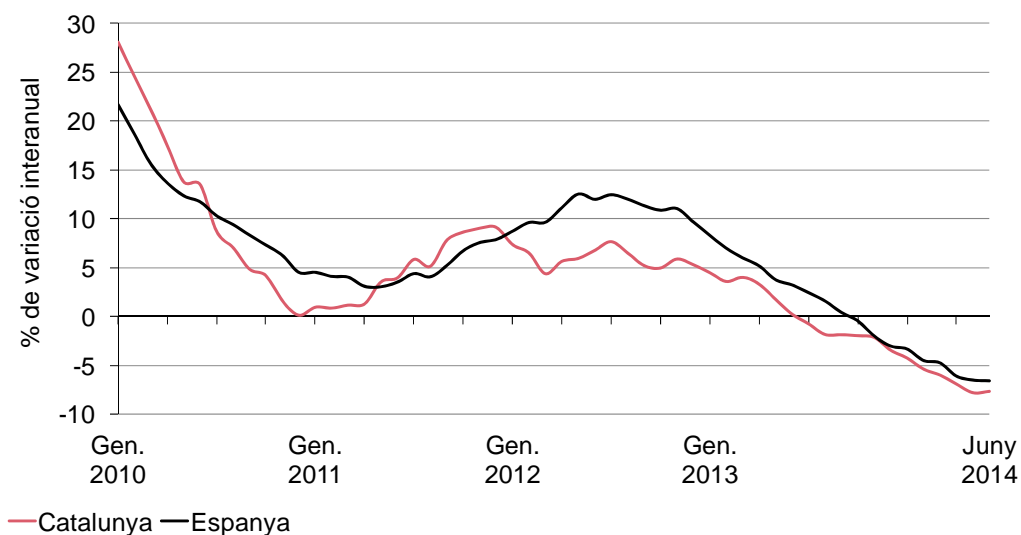
A Espanya la taxa d'atur, que també registra una reducció destacada, se situa en un 24,5 %, el valor més baix en dos anys. El creixement de l'ocupació i la disminució de la població activa expliquen la reducció de la taxa d'atur. Si es comparen la taxa d'atur de Catalunya amb la d'Espanya, s'aprecia que l'evolució recent de Catalunya és més favorable, de manera que s'amplia la diferència entre les taxes d'atur respectives (la de Catalunya és d'un 20,2 %). Pel que fa a la zona euro, la sèrie de taxa d'atur també es comença a orientar lentament a la baixa (el segon trimestre la taxa es redueix fins a un 11,4 %). Els dos únics estats membres amb taxes d'atur que superen el 20 % són Grècia (27,9 %, amb dades del primer trimestre) i Espanya (24,5 %). Per contra, també hi ha països de la UE en què els resultats del mercat de treball són molt positius. Aquest el cas, per exemple, d'Àustria i Alemanya, on la taxa d'atur dels darrers mesos s'ha situat en valors mínims (un 5,4 % i un 5,1 %, respectivament).

L'atur registrat acumula gairebé un any de caiguda interanual

L'atur registrat continua registrant una disminució interanual, tendència que va començar fa un any aproximadament. El mes de juny el nombre d'aturats s'ha reduït un 7,6 % interanual (amb un ritme

similar al del mes de maig, que va caure un 7,8 %). A l'Estat l'atur registrat també s'ha anat reduint gradualment (fins a un 6,6 % interanual el juny del 2014). Cal destacar que una part de la disminució del nombre de persones en situació d'atur que hi ha inscrites a les oficines de treball de la Generalitat té a veure amb la contracció que experimenta la població activa en els darrers anys (tal com mostra l'EPA).

Evolució de l'atur registrat

Font: oficines de treball de la Generalitat i Servei Públic Estatal d'Ocupació.

5.

L'evolució dels preus i dels salaris

5.1. L'evolució dels preus

La inflació es manté en valors mínims

Durant la primera meitat del 2014 la inflació catalana s'ha mantingut en valors històricament molt baixos. Segons la dada més recent de l'IPC, corresponent al mes de juny, la inflació interanual se situa en un 0,4 %. Aquesta situació l'explica l'evolució de la demanda interna, que

Evolució de l'IPC per grups de despesa (% de variació interanual)

	General	Aliments	Begudes, alcohol i tabac	Vestit	Habitatge	Parament de la llar	Medicina	Transports	Comunicacions	Lleure i cultura	Ensenyament	Hotels, cafès i restaurants	Altres
Catalunya													
Mitjana 2011	3,3	2,1	9,6	0,4	6,6	1,3	-0,9	8,0	-0,8	0,1	3,2	1,8	3,4
Mitjana 2012	2,9	2,5	5,9	0,4	4,9	1,5	7,3	5,1	-3,4	1,1	6,6	1,5	2,7
Mitjana 2013	1,7	0,0	6,1	0,2	1,7	1,7	5,1	-0,1	-4,3	1,3	10,5	0,9	2,7
Desembre 2012	3,6	3,3	5,7	0,4	5,4	1,8	21,2	3,2	-2,8	2,2	14,7	1,4	3,7
Desembre 2013	0,2	1,2	5,3	0,0	0,6	0,5	-4,2	0,6	-6,6	-0,9	0,7	0,3	1,0
Abril 2014	0,7	0,2	2,3	0,4	2,7	0,2	1,4	-0,2	-5,8	1,3	0,7	0,9	1,3
Maig 2014	0,5	-0,5	2,0	0,5	2,9	-0,5	0,5	0,8	-5,9	-0,2	0,7	0,7	1,4
Juny 2014	0,4	-0,9	2,0	0,3	2,4	-0,9	0,4	1,1	-6,0	-0,1	0,7	0,5	1,9
Espanya													
Mitjana 2011	3,2	2,1	10,2	0,3	7,2	1,1	-1,3	8,0	-0,8	-0,1	2,4	1,6	2,9
Mitjana 2012	2,4	2,3	5,9	0,3	5,1	0,9	3,5	4,8	-3,4	0,7	4,8	0,9	2,3
Mitjana 2013	1,4	2,8	6,1	0,0	0,9	0,9	6,9	0,4	-4,2	0,7	8,1	0,5	2,1
Desembre 2012	2,9	3,0	5,4	0,3	5,6	1,2	13,3	3,1	-2,7	0,8	10,5	0,8	3,3
Desembre 2013	0,3	1,2	5,6	0,0	0,0	-0,2	0,0	1,0	-6,6	-1,2	1,9	0,2	0,3
Abril 2014	0,4	0,1	2,5	0,3	2,6	-0,5	0,5	-0,1	-5,8	0,0	1,9	0,7	0,7
Maig 2014	0,2	-0,8	2,2	0,4	2,7	-0,8	0,1	0,8	-5,9	-1,1	1,9	0,5	0,7
Juny 2014	0,1	-1,5	2,1	0,2	2,1	-0,9	0,1	1,1	-5,9	-0,9	1,9	0,4	1,2

Font: elaboració a partir de les dades de l'INE.

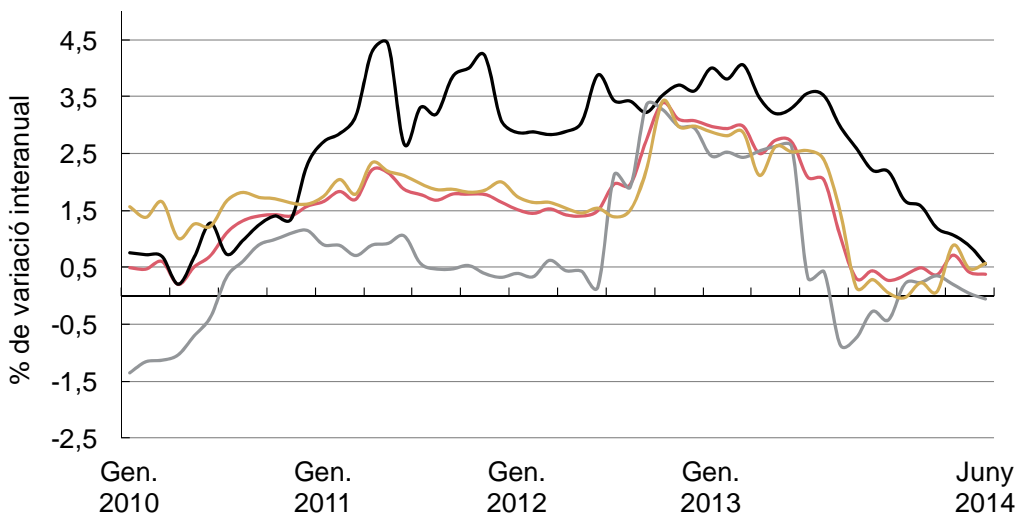
encara és dèbil (tot i que s'ha començat a recuperar), així com la moderació d'alguns factors de costos, en particular, l'estabilitat dels preus de les matèries primeres i l'ajust dels costos laborals.

L'absència de tensions en els preus també es reflecteix en la inflació subjacent, que es manté en valors molt baixos (0,4 % interanual)

La trajectòria a la baixa de la inflació general ha anat acompanyada d'una forta moderació de la inflació subjacent, que s'ha situat en un 0,4 % el mes de juny i que ja acumula més de nou mesos amb taxes interanuals per sota del 0,5 %. El component de la inflació subjacent que presenta una evolució més baixista és el de béns industrials sense productes energètics, que disminueix un 0,1 % interanual.

Tradicionalment, aquest apartat és un dels menys inflacionistes, ja que aquests béns estan fortament subjectes a la competència internacional. El component d'alimentació elaborada registra una desacceleració significativa i el creixement de preus més petit des del 2010 (d'un 0,6 %), gràcies a la moderació dels preus del tabac i per la reducció de preus en l'oli (en contrast amb el fort encariment que va experimentar el 2013). Finalment, la inflació als serveis s'ha situat en un 0,6 % interanual. Tot i que s'han accelerat una mica els darrers mesos, els serveis segueixen una evolució dels preus molt moderada en comparació amb el seu comportament històric.

Evolució de la inflació subjacent i dels seus components

- Inflació subjacent
- Alimentació elaborada
- Béns industrials sense productes energètics
- Serveis

Font: INE.

Pel que fa als components volàtils —alimentació no elaborada i productes energètics—, que no s'inclouen dins la inflació subjacent, cal destacar la caiguda d'un 2,9% interanual en els preus de l'alimentació no elaborada (el primer descens des de l'any 2010). Quant als productes energètics, els darrers mesos els preus han tornat a pujar lleugerament, després d'un any de descensos interanuals. Tot i això, en el mes de juny en particular, el seu ritme de creixement s'ha alentit una mica (ha passat d'un 2,6% a un 2,3% interanual), ja que les companyies elèctriques han començat a retornar als consumidors les quantitats cobrades de més en les factures del primer semestre del 2014.

Contenció en els preus en gairebé tots els grups de despesa

La moderació dels preus és molt generalitzada per productes, i cap grup de despesa presenta creixements interanuals per sobre del 2,5 %.

Evolució de l'IPC per grups especials (% de variació interanual)

	Índex sense aliments no elaborats ni productes energètics					
	Total	Serveis	Béns industrials sense productes energètics	Alimentació elaborada, begudes i tabac	Alimentació no elaborada	Productes energètics ¹
Catalunya						
Mitjana 2011	1,8	2,0	0,7	3,5	2,0	15,4
Mitjana 2012	2,1	2,0	1,6	3,3	2,1	9,0
Mitjana 2013	1,9	1,9	1,1	3,2	3,2	-0,3
Desembre 2012	3,1	3,0	2,9	3,6	3,6	7,5
Desembre 2013	0,3	0,0	-0,4	2,2	0,5	-0,2
Abril 2014	0,7	0,9	0,2	1,1	-0,8	1,2
Maig 2014	0,4	0,5	0,0	0,9	-2,6	2,6
Juny 2014	0,4	0,6	-0,1	0,6	-2,9	2,3
Espanya						
Mitjana 2011	1,7	1,8	0,6	3,8	1,8	15,7
Mitjana 2012	1,6	1,5	0,8	3,1	2,3	8,9
Mitjana 2013	1,4	1,4	0,6	3,1	3,6	0,0
Desembre 2012	2,1	2,2	1,5	3,1	3,9	7,6
Desembre 2013	0,2	0,0	-0,5	2,3	0,6	0,2
Abril 2014	0,3	0,5	-0,4	0,8	-0,5	1,6
Maig 2014	0,0	0,2	-0,5	0,6	-2,7	3,0
Juny 2014	0,0	0,3	-0,5	0,2	-3,8	2,6

¹Inclou els preus de carburants i combustibles i el d'altres productes energètics (electricitat, etc.).

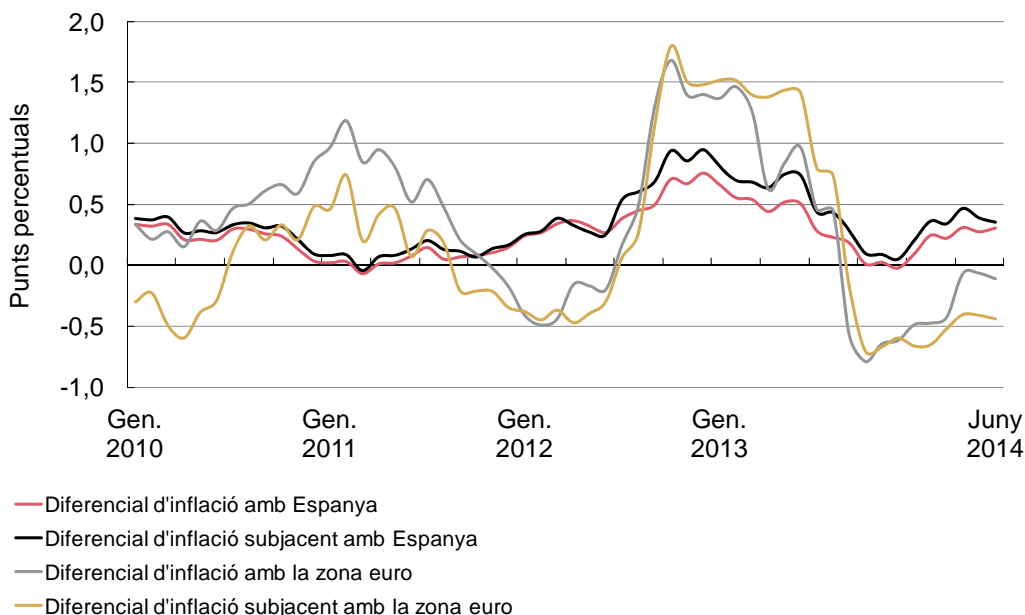
Font: INE.

A més, s'enregistren caigudes de preus en quatre capítols: les comunicacions intensifiquen el descens fins a un 6 % interanual, el parament de la llar i els aliments experimenten una contracció d'un 0,9 % interanual, i els preus de lleure i cultura retrocedeixen un 0,1 %. En el cas dels aliments, que no assolien reduccions en els preus des de principis del 2010, la moderació més acusada la registra l'alimentació no elaborada, especialment en productes com la fruita fresca i les hortalisses. Al mateix temps, l'ensenyament, un dels grups tradicionalment més inflacionistes, manté, des de fa uns quants mesos, un increment dels preus mínim (d'un 0,7 % interanual). En sentit contrari, l'únic grup de despesa en què els preus s'han accelerat una mica aquests darrers mesos és el de despeses d'habitatge (amb un increment interanual d'un 2,4 %), en gran part per l'encariment dels subministraments.

La inflació espanyola encadena deu mesos en valors mínims

La inflació espanyola s'ha mantingut en taxes molt baixes, properes a zero, els darrers mesos. Segons la darrera dada de l'IPC, del mes de juny, la inflació general se situa en un 0,1 % interanual, mentre que la inflació subjacent és d'un 0 % interanual. En definitiva, els preus s'han mantingut estancats en comparació amb dotze mesos enrere.

Evolució del diferencial d'inflació de Catalunya amb Espanya i amb la zona euro

Font: INE.

Cal destacar que tant la inflació general com la subjacent són més altes en l'àmbit català que en l'espanyol, amb un diferencial d'inflació

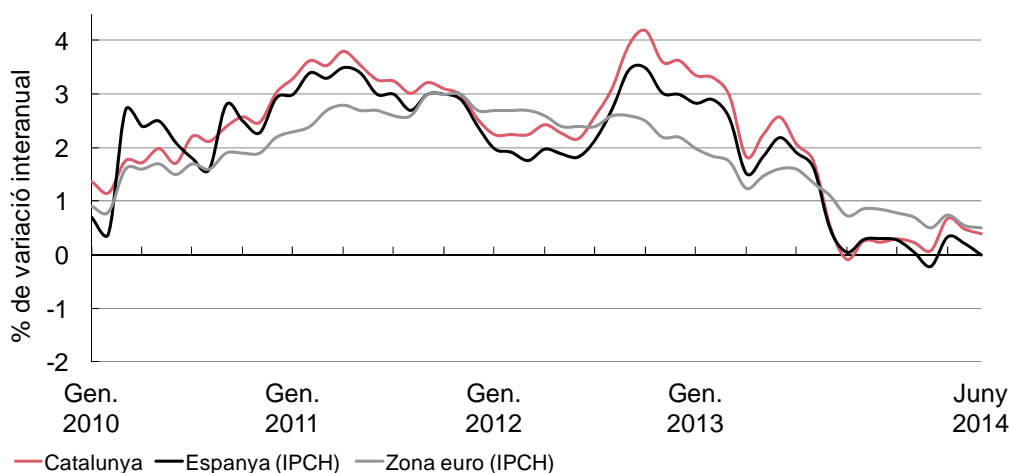
d'aproximadament 0,3 punts percentuals —s'ha elevat una mica en aquest trimestre. Per grups de despesa, el que presenta un creixement més alt en comparació amb la mitjana espanyola és el de lleure i cultura (amb un diferencial d'inflació de 0,8 punts percentuals). El segueixen les altres despeses (grup que inclou béns i serveis molt heterogenis, com serveis jurídics, assegurances, o béns i serveis personals), que mostren un diferencial de 0,7 punts. També destaca el cas de l'alimentació, amb un creixement de preus 0,6 punts percentuals superior al d'Espanya.

D'altra banda, a finals de juliol l'INE ha publicat l'indicador provisional avançat de l'IPC d'Espanya. Segons aquesta dada, la inflació passa d'un 0,1 % interanual el juny a un -0,3 % el juliol. Aquesta taxa de creixement és la més negativa des de l'any 2009. La baixada de la inflació fins a valors negatius el mes de juliol s'explica perquè els preus de carburants i d'aliments han restat estables en aquest mes, mentre que el mateix mes del 2013 havien experimentat pujades significatives.

La inflació de la zona euro prolonga la seva moderació (0,5 % interanual el mes de juny)

A la zona euro la inflació ha continuat ancorada en taxes molt baixes (d'un 0,5 % interanual el mes de juny) i força allunyades de l'objectiu de preus del BCE (2 %). La inflació subjacent se situa en un 0,8 % interanual. A més, la baixa inflació és força generalitzada dins dels països de la zona euro, també als països (com Alemanya) on la recuperació econòmica és més forta. La persistència de la baixa inflació sobretot pot perjudicar els països perifèrics, perquè els complica la reducció de l'elevat endeutament i, al mateix temps, els dificulta l'obtenció de guanys de competitivitat enfront de la resta de la zona

Evolució dels preus a Catalunya, Espanya i la zona euro

Font: INE.

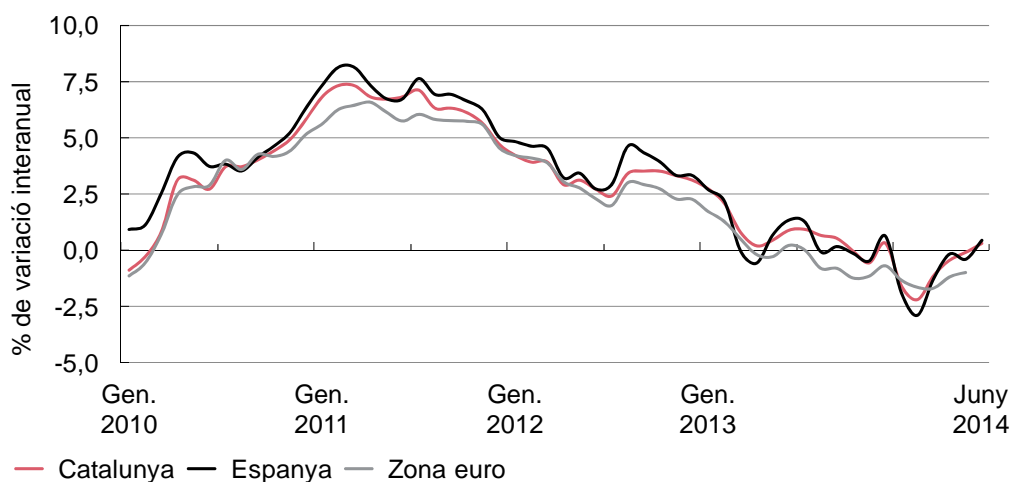
euro. Davant d'aquesta situació i atesa la feblesa en la recuperació econòmica europea, el mes de juny el BCE ha posat en marxa un ampli paquet de mesures d'expansió monetària, per tal de reforçar la demanda interna i evitar un escenari de deflació.

Des de setembre del 2013 la inflació catalana ha registrat unes taxes més baixes que la mitjana de la zona euro (tal com ja va passar alguns mesos del 2009 i del 2012). Els mesos més recents aquest diferencial d'inflació negatiu cada vegada ha estat més petit (el juny ha estat de 0,1 punts percentuals), ja que la inflació ha baixat fins a valors molt baixos tant a Catalunya com a la zona euro.

Els preus industrials deixen de disminuir

Els preus industrials de sortida de fàbrica han abandonat la tendència de caiguda interanual que registraven des de l'octubre del 2013. Segons la dada de juny del 2014, tornen a créixer, amb un ritme d'un 0,3 % interanual. Per categories, les que mostren un evolució més alcista són l'energia (amb un creixement interanual d'un 1,3 %) i els béns d'equipament (1 %), mentre que els preus dels béns de consum es mantenen més continguts (0,3 %) i els dels béns intermedis encara registren una dinàmica de descens (disminueixen un 0,9 % interanual). Al conjunt de l'Estat els preus industrials mostren un increment similar al de Catalunya, d'un 0,4 % interanual el mes de juny. En canvi, a la zona euro els preus industrials es continuen reduint, amb un descens interanual d'un 1 % (amb dades que arriben fins al maig).

Evolució de l'índex de preus industrials (IPRI)

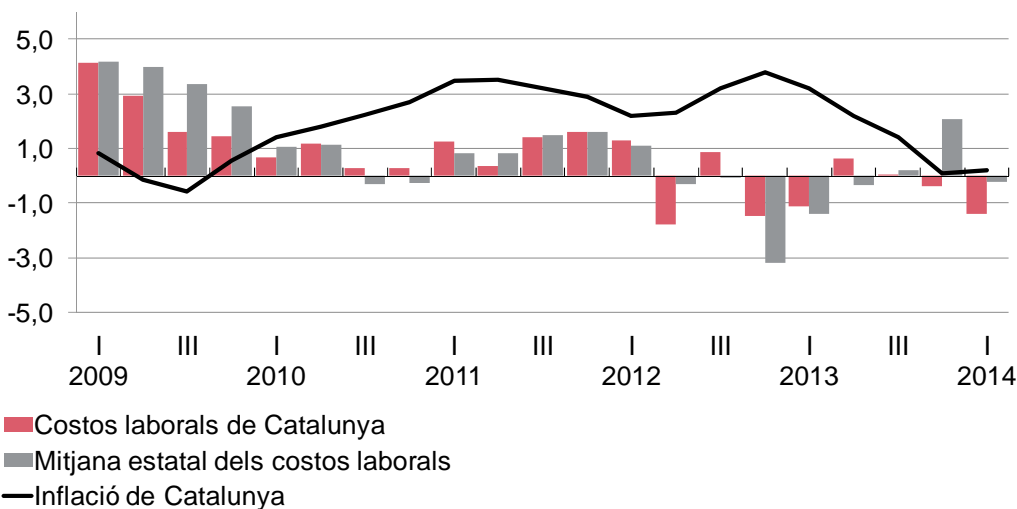
Font: INE i Eurostat.

5.2. L'evolució dels costos laborals i dels salaris

Els costos laborals mensuals disminueixen un 1,4 % interanual durant el primer trimestre de l'any

Les dades de l'Enquesta trimestral del cost laboral (ETCL) de l'INE corresponents al primer trimestre del 2014 mostren una disminució del cost laboral mitjà per treballador i mes de l'1,4 %, força superior al retrocés que es produeix al conjunt de l'Estat, del 0,2 %. No obstant això, la dinàmica que han seguit les hores efectives de treball fa que, en termes de cost laboral per hora, a Catalunya la reducció se situï en un -2 %, i a Espanya, en un -1,8 %. En tots dos casos, des del primer trimestre de l'any 2010, l'increment dels costos laborals és inferior a la inflació, fet que posa de manifest el procés de devaluació dels salaris.

Evolució comparativa dels costos laborals per treballador i mes a Catalunya i al conjunt de l'Estat
(% de variació interanual)

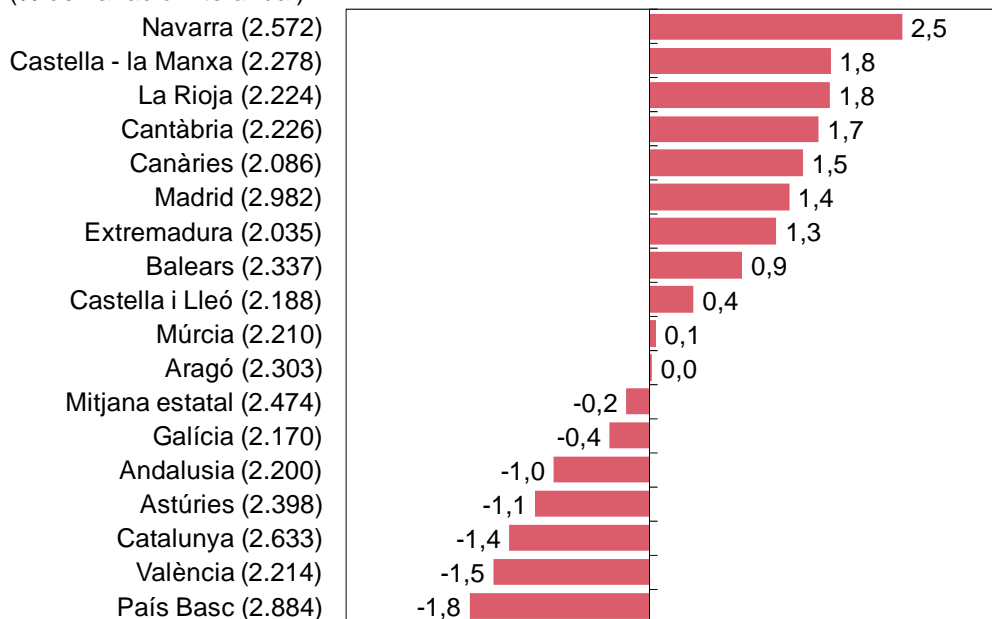

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

L'anàlisi regional de l'evolució dels costos laborals del primer trimestre d'enguany presenta algunes diferències remarcables entre comunitats autònomes. Les caigudes més accentuades d'aquesta variable es produeixen al País Basc (de l'1,8 %), València (de l'1,5 %), i Catalunya (de l'1,4 %), mentre que Navarra, Castella - la Manxa i La Rioja en registren els increments més destacats (del 2,5 %, de l'1,8 % i de l'1,8 %, respectivament).

Cost laboral per treballador i mes a les comunitats autònomes

(% de variació interanual)

Nota: els valors entre parèntesis corresponen a la mitjana del cost laboral del primer trimestre del 2014, mesurats en milers d'euros. El percentatge de variació interanual també s'obté amb aquestes dades.

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Si ens fixem en l'evolució dels diversos components dels costos laborals, a Catalunya la part del cost salarial presenta un retrocés de l'1,9 % durant el primer trimestre del 2014. Aquesta variació és el resultat d'una disminució de l'1,8 % del cost salarial ordinari i d'una caiguda del 3,3 % del cost salarial extraordinari, que comprèn les pagues extraordinàries així com els endarreriments. A Espanya la reducció dels costos salarials és menys acusada (0,2 %), la qual cosa reflecteix l'estabilització del cost salarial ordinari i la caiguda del cost salarial extraordinari (de l'1,8 %).

Al seu torn, els costos laborals no salarials, que inclouen les cotitzacions a la Seguretat Social i les indemnitzacions per acomiadaments, s'han incrementat un 0,1 % interanual a Catalunya. En el conjunt de l'Estat, aquests costos cauen un 0,4 %.

Pel que fa a l'evolució del nombre d'hores efectives de treball, cal ressaltar que s'incrementa un 0,6 % a Catalunya i un 1,6 % a Espanya. Aquest augment s'explica, en part, per l'efecte de calendari, ja que el 2014 la Setmana Santa s'ha esdevingut durant el segon trimestre, mentre que l'any 2013 una gran part va caure en el primer trimestre. La dinàmica que han seguit aquestes hores efectives de treball fa que l'evolució dels costos laborals per hora a Catalunya i Espanya s'hagi contret més que la dels costos laborals per treballador i

Costos salarials i laborals

(% de variació interanual)

	Cost mitjà per treballador i mes		Cost per hora de treball efectiva	
	2013	2014	2013	2014
Catalunya				
Cost laboral total	-1,1	-1,4	1,7	-2,0
Cost salarial	-1,4	-1,9	1,5	-2,5
Cost salarial ordinari	-0,6	-1,8	2,2	-2,3
Cost salarial extraordinari	-7,5	-3,3	-4,5	-4,1
Cost laboral no salarial	-0,5	0,1	2,3	-0,6
Hores pactades	-0,9	-0,1	-	-
Hores efectives de treball	-2,8	0,6	-	-
Espanya				
Cost laboral total	-1,4	-0,2	2,1	-1,8
Cost salarial	-1,8	-0,2	1,8	-1,8
Cost salarial ordinari	-0,5	0,0	3,0	-1,5
Cost salarial extraordinari	-12,0	-1,8	-8,3	-3,8
Cost laboral no salarial	-0,3	-0,4	3,1	-2,0
Hores pactades	-0,7	-0,6	-	-
Hores efectives de treball	-3,4	1,6	-	-

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE). Dades del primer trimestre de cada any.

Costos laborals i costos salarials ordinaris per sectors productius

(% de variació interanual)

	Catalunya		Espanya	
	2013	2014	2013	2014
Costos laborals per treballador i mes				
Total	-1,1	-1,4	-1,4	-0,2
Indústria	1,9	0,9	1,5	1,0
Construcció	1,2	-3,2	-0,8	0,4
Serveis	-2,0	-1,8	-2,0	-0,5
Costos salarials ordinaris per treballador i mes				
Total	-0,6	-1,8	-0,5	0,0
Indústria	0,3	1,2	1,4	1,9
Construcció	2,5	-4,9	0,3	0,2
Serveis	-0,9	-2,3	-1,0	-0,4

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE). Dades del primer trimestre de cada any.

mes, amb disminucions del 2,0 % i 1,8 %, respectivament. No obstant això, el cost laboral per hora de treball a Espanya, corregit de calendari i d'efectes estacionals, que ofereix l'INE i que només es troba disponible per al conjunt de l'Estat, creix un 0,4 %.

En relació amb l'evolució dels costos laborals per sectors productius, durant el primer trimestre del 2014, a Catalunya la construcció i els serveis han experimentat un retrocés del 3,2 % i del 1,8 %, respectivament, a diferència de la indústria, sector en què han augmentat un 0,9 %. En el conjunt de l'Estat la tendència és diferent: en la indústria i la construcció els costos laborals han crescut un 1,0 % i un 0,4 %, respectivament, mentre que en els serveis han disminuït un 0,5 %. Per la seva banda, l'evolució dels costos salarials ordinaris per treballador i mes és molt semblant a la dels costos laborals per treballador i mes, tant a Catalunya com a Espanya.

Els convenis col·lectius registrats fins al juny presenten un increment de les tarifes salarials del 0,76 % per al 2014

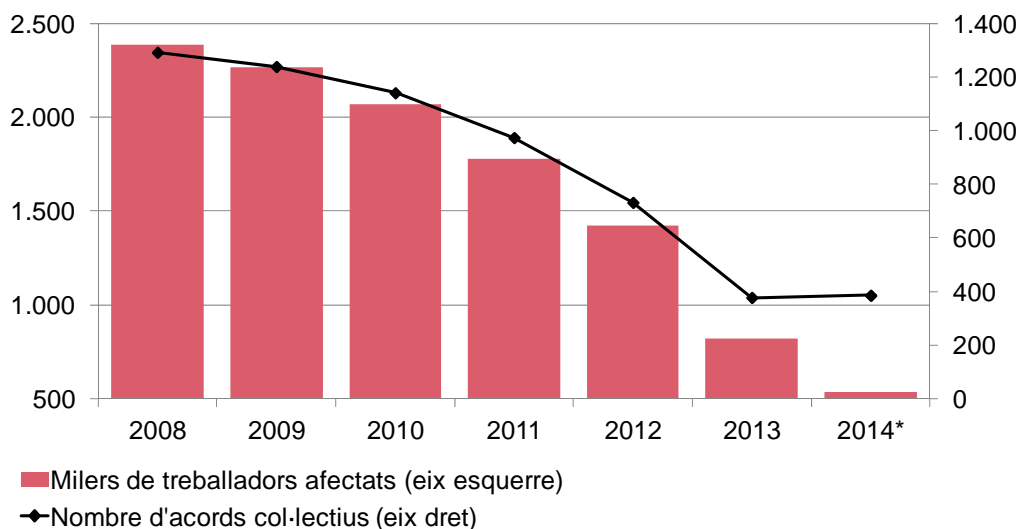
Els convenis col·lectius registrats fins al juny presenten un increment de les tarifes salarials del 0,76 % per al 2014. D'aquesta manera, l'increment salarial se situa lleugerament per sobre del límit màxim de creixement recomanat a l'Acord per a l'ocupació i la negociació col·lectiva 2012-2014 (0,6 %). Cal dir que, des de l'any 2011, l'augment dels costos salarials es manté per sota de l'increment final dels salaris pactats, situació que reflecteix una deriva salarial negativa. Segons el Banc d'Espanya, aquesta evolució es pot considerar com un indicador dels efectes que han produït certs aspectes de la reforma laboral (com poden ser l'ús efectiu de les possibilitats d'inaplicació de convenis col·lectius o de la modificació de les condicions laborals), sobre els

Incrementos salarials pactats a Catalunya segons l'àmbit de negociació (% de variació interanual)

	Acords col·lectius	Treballadors afectats	Increment salarial pactat (%)	Increment salarial revisat (%)
De gener a desembre del 2013				
Empresa	188	29.989	0,20	0,20
Sector	77	731.657	0,75	0,75
Total	265	761.646	0,73	0,73
De gener a juny del 2014				
Empresa	67	9.463	0,55	-
Sector	27	242.839	0,77	-
Total	94	252.302	0,76	-

Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Evolució de la negociació col·lectiva: nombre d'acords col·lectius i de treballadors afectats a Catalunya

* Fins al juny.

Font: Departament d'Empresa i Ocupació (fins a l'any 2012) i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social (els anys 2013 i 2014).

quals no es disposa d'informació. D'altra banda, la informació disponible que ofereix el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social és molt limitada (es refereix a 94 acords col·lectius i 252.302 treballadors). També cal apuntar que el nombre de treballadors afectats per la negociació col·lectiva continua reculant en comparació amb l'any passat i, de fet, només cobreix dues tercers parts del nombre de treballadors afectats durant el mateix període de l'any 2013.

6.

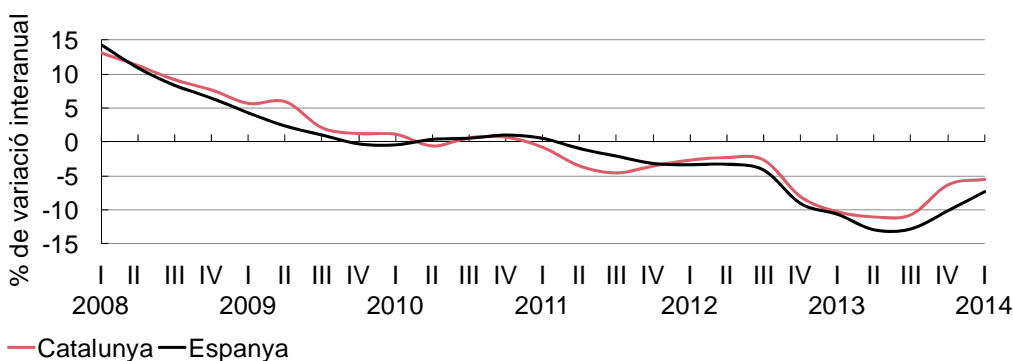
El sector financer

6.1. Les entitats de dipòsit

El març del 2014 l'estoc de crèdit disminueix un 5,5 % interanual

El retrocés del crèdit viu continua la desacceleració iniciada el tercer trimestre del 2013. Així, el març del 2014, el crèdit total de les entitats de dipòsit ha presentat una reducció interanual del 5,5 % a Catalunya i del 7,3 % a Espanya (a final del 2013 les reduccions eren del 6,3 % i del 10,1 %, respectivament).

Evolució del crèdit de les entitats de dipòsit

Font: Banc d'Espanya.

En termes interanuals, la moderació en la disminució del crèdit a partir de març del 2014 no té l'efecte derivat dels dos traspassos de crèdits immobiliaris des dels balanços dels bancs nacionalitzats cap a la Sareb (Societat de Gestió d'Actius Procedents de la Reestructuració Bancària, SA), que van tenir lloc el desembre del 2012 i el febrer del 2013. Cal esmentar que els actius de la Sareb no formen part de l'estadística de les entitats de dipòsit del Banc d'Espanya, la qual cosa ha dificultat la comparabilitat de les dades fins que el febrer del 2014 s'han acabat de diluir els efectes d'aquests traspassos.

La part del crèdit viu destinat al sector privat el març del 2014 (-4,5 % a Catalunya i -7,1 % a Espanya) mostra una desacceleració de la caiguda força important respecte al primer trimestre del 2013 (-10,7 % i -11,9 %, respectivament).

La reducció del crèdit del sector financer destinat a les diverses administracions públiques és més acusada: un 21,2 % a Catalunya i un 10,8 % al conjunt de les administracions de l'Estat. Aquesta dinàmica de Catalunya és similar a la que va registrar el trimestre anterior (-21,6 % al final del 2013) i la de l'Estat representa una millora (-20,9 % al final del 2013).

Pel que fa a l'evolució més recent de l'estoc del crèdit, les dades disponibles per a l'economia espanyola fins al mes de maig assenyalen que la disminució del crèdit viu s'ha continuat moderant pausadament.

El flux de crèdit nou mostra indicis de millora

El retrocés del crèdit viu pot ser degut al procés de desendeutament en què estan immerses les famílies i les empreses, però també a les limitacions de finançament amb crèdits nous. En aquest sentit, la moderació que recentment experimenta la disminució del crèdit viu pot tenir més d'una explicació, tot i que hi ha indicis d'una dinàmica incipient de relaxació de l'accés al crèdit. Això és el que mostra l'evolució interanual del flux de crèdit concedit per les entitats de crèdit a Espanya a final de maig del 2014. Les dades disponibles no distingeixen entre els crèdits nous i els crèdits de refinançament. En tot cas, l'evolució del flux de crèdit mostra que millora lleugerament en relació amb les llars. En el cas de les empreses cal diferenciar les modalitats de crèdit de menys d'un milió d'euros—que són assimilables als crèdits atorgats a les pimes i augmenten lleugerament en termes interanuals— del crèdit de més volum, que, tot i que s'ha desaccelerat, disminueix, probablement perquè les empreses grans modifiquen els seus passius amb fonts de finançament no bancàries, recurs que cada vegada és més important.

Es desaccelera la reducció del crèdit destinat a les activitats productives

El març del 2014 la reducció interanual del crèdit destinat al sector privat resident a Espanya s'ha continuat alentint en totes les finalitats que recullen les sèries estadístiques del Banc d'Espanya, però amb més intensitat en el cas de les empreses. Cal tenir en compte que el traspàs de préstecs a la Sareb afecta la interpretació de les sèries estadístiques del Banc d'Espanya en termes interanuals des de desembre del 2012 fins a febrer del 2014, de manera que la reducció de l'estoc de crèdit interanual, tant de les empreses com de les persones físiques, no està esbiaixada per aquest efecte a partir del primer trimestre del 2014.

Evolució del crèdit privat per finalitats

(dades de les entitats de crèdit de l'economia espanyola, % de variació interanual)

	Activitats productives					Persones físiques		
	Total	Indústria ¹	Serveis ²	Construcció	Promoció immobiliària	Total	Habitatge ³	Béns de consum i altres
2006	29,4	14,1	20,9	33,3	50,6	21,5	22,3	18,8
2007	20,7	18,5	22,4	14,2	24,4	12,7	13,6	9,3
2008	7,9	10,3	14,6	-1,0	4,8	3,8	5,1	-0,9
2009	-1,8	-2,5	1,4	-14,1	1,6	-0,7	-0,1	-3,0
2010	1,3	0,1	9,8	-12,2	-2,2	-0,1	1,3	-5,9
2011	-4,2	-6,0	0,4	-13,9	-5,5	-2,4	-1,0	-8,7
1r trimestre 2012	-3,4	-4,1	0,7	-12,2	-5,3	-2,7	-1,3	-9,0
2n trimestre 2012	-5,0	-5,8	-1,1	-12,9	-7,0	-3,1	-2,2	-7,1
3r trimestre 2012	-6,1	-7,1	-2,6	-14,1	-7,7	-3,4	-2,5	-7,6
4t trimestre 2012	-14,5	-8,5	-7,5	-22,7	-24,9	-4,8	-3,6	-10,5
1r trimestre 2013	-17,6	-9,1	-8,8	-28,3	-30,9	-4,9	-3,7	-10,8
2n trimestre 2013	-19,2	-11,3	-11,7	-30,1	-30,8	-5,4	-4,0	-12,0
3r trimestre 2013	-19,0	-12,5	-11,6	-28,3	-30,4	-5,7	-4,5	-11,3
4t trimestre 2013	-13,3	-11,9	-7,9	-21,1	-21,1	-5,4	-4,5	-9,8
1r trimestre 2014	-10,4	-11,3	-6,3	-15,4	-16,2	-4,0	-4,2	-3,1

¹ Sense construcció.

² Sense promoció immobiliària.

³ Adquisició i rehabilitació d'habitatge.

Font: Banc d'Espanya.

En el conjunt de l'Estat, s'ha alentit la reducció del crèdit viu per a activitats productives, que al final del 2013 presentava una variació interanual del -13,3 % i el primer trimestre d'enguany és de -10,4 %; així i tot, aquest retrocés encara és bastant superior als valors que es registraven abans del traspàs de crèdits a la Sareb (-6,1 %).

En el cas de la construcció i la promoció immobiliària, les taxes de variació interanual entre el darrer trimestre del 2013 i el primer trimestre del 2014 són les que presenten més canvis: en el primer sector passen de -21,1 % a -15,4 %, i en el segon, de -21,1 % a -16,2 %. Cal tenir en compte la importància d'aquests dos sectors, ja que més de la meitat (el 52,4 %) de la reducció del crèdit destinat a empreses es concentra en la construcció (12,8 %) i la promoció immobiliària (39,6 %). A més, el crèdit conjunt d'aquests sectors representa un 32,2 % del crèdit total destinat a les activitats productives (un 24,2 % correspon a la promoció immobiliària). D'altra banda, la reducció de l'estoc de crèdit en les altres activitats productives és més moderada:

en el cas de la indústria ha passat de -11,9 % el quart trimestre del 2013 a -11,3 % el primer trimestre del 2014, i en el cas dels serveis (sense la promoció immobiliària), de -7,9 % a -6,3 %.

Es continua moderant la reducció del crèdit destinat a les persones físiques, sobretot pel que fa a la finalitat de consum

El març del 2014 el conjunt del crèdit destinat a les persones físiques ha disminuït amb una taxa anual del 4,0 %, 1,4 punts percentuals menys que durant el trimestre anterior. Quan es compara amb l'evolució prèvia al traspàs de crèdits a la Sareb, la dinàmica actual del crèdit viu és més negativa, com en el cas de les activitats productives; no obstant això, en aquest cas la diferència tant sols és de 6 dècimes (-3,4 % el tercer trimestre del 2012 i -4,0 % el primer trimestre del 2014). L'evolució del crèdit destinat a l'adquisició i rehabilitació d'habitatge s'ha mantingut gairebé estable en els darrers trimestres i ha assolit una taxa de -4,2 %, mentre que en el cas del crèdit per adquisició de béns de consum i altres béns s'observa una marcada desacceleració (des de una variació de -9,8 % a finals del 2013 fins a una de -3,1 % el març del 2014), fet que confirma una dinàmica més positiva del consum.

La taxa de morositat comença a cedir lleugerament

Les taxes de morositat del crèdit concedit a escala estatal, que van seguir una trajectòria ascendent fins al final del 2013, tant en el cas de les activitats productives com en el de les persones físiques, comencen a cedir lleugerament el primer trimestre del 2014 i es mantenen durant l'abril i el maig del 2014. La taxa de morositat agregada dels sectors residents, que mostra la proporció d'actius de dubtós cobrament en relació amb el total de crèdits concedits per les entitats de crèdit a aquests sectors, assoleix un valor del 13,4 % al final del primer trimestre del 2014. Aquest valor es manté a finals de maig, la qual cosa comporta gairebé mig any d'estabilitat, situació desconeguda des de l'inici de la crisi (llevat de les dues caigudes consegüents als traspassos de crèdits a la Sareb; tanmateix, pròpiament, aquestes caigudes no es poden considerar descensos de la morositat, perquè els crèdits implicats, molts dels quals són morosos, es van excloure de les estadístiques del Banc d'Espanya).

A finals de març del 2014 la taxa de morositat de les activitats productives s'ha situat en el 19,7 %, perquè hi té molt de pes la morositat en construcció (33,0 %) i en promoció immobiliària (37,8 %). En els sectors d'indústria i de serveis les taxes són força més

moderades, del 13,5 % i del 11,0 %, respectivament. En el cas dels crèdits a persones físiques, la morositat és d'un 7,1 % del crèdit concedit (2 dècimes més que el trimestre anterior), com a resultat d'un augment en el cas del crèdit destinat a l'habitatge (d'un 6,3 % a final de març del 2014, enfront d'un 6 % el desembre del 2013) i d'un descens de la morositat corresponent al crèdit concedit per l'adquisició de béns de consum i altres béns (11,4 % el març del 2014 i 12,0 % el desembre del 2013).

Taxa de morositat per finalitats del crèdit a altres sectors residents

(dades de l'economia espanyola, %)

	Activitats productives							Persones físiques		
	Total	Total	Acti- vitats agràries	Indústria ¹	Serveis ²	Cons- trucció	Promoció immo- biliària	Total	Habi- tatge ³	Béns de consum i altres
2006	0,7	0,7	1,2	1,2	0,9	0,5	0,3	0,7	0,4	1,9
2007	0,9	0,7	1,3	1,0	0,8	0,7	0,5	1,1	0,7	2,6
2008	3,4	3,7	2,2	2,1	1,8	4,9	6,1	3,0	2,4	5,3
2009	5,1	6,2	3,4	4,1	3,0	8,5	10,1	3,7	2,9	6,9
2010	5,8	7,9	4,3	4,4	3,4	12,1	14,0	3,2	2,4	6,6
2011	6,1	8,4	4,4	4,7	3,5	13,3	15,3	3,2	2,5	6,6
1r trimestre 2012	8,4	12,1	7,0	6,1	4,9	20,1	22,8	3,8	3,1	7,4
2n trimestre 2012	9,7	14,4	7,7	7,0	6,0	23,9	27,4	4,0	3,2	7,6
3r trimestre 2012	10,7	16,0	8,6	7,9	6,7	26,4	30,3	4,4	3,6	8,5
4t trimestre 2012	10,4	15,5	9,2	9,1	7,9	25,8	29,1	4,9	4,0	9,6
1r trimestre 2013	10,5	15,5	11,2	9,9	8,2	25,3	29,6	5,1	4,2	10,0
2n trimestre 2013	11,6	17,3	11,8	11,5	9,8	29,1	30,9	5,9	5,2	10,0
3r trimestre 2013	12,7	18,8	12,8	12,6	10,7	31,1	33,7	6,5	5,7	10,7
4t trimestre 2013	13,6	20,3	13,6	13,1	11,7	34,3	38,0	6,9	6,0	12,0
1r trimestre 2014	13,4	19,7	13,1	13,5	11,0	33,0	37,8	7,1	6,3	11,4

¹ Sense construcció.

² Sense promoció immobiliària.

³ Adquisició i rehabilitació d'habitatge.

Font: Banc d'Espanya.

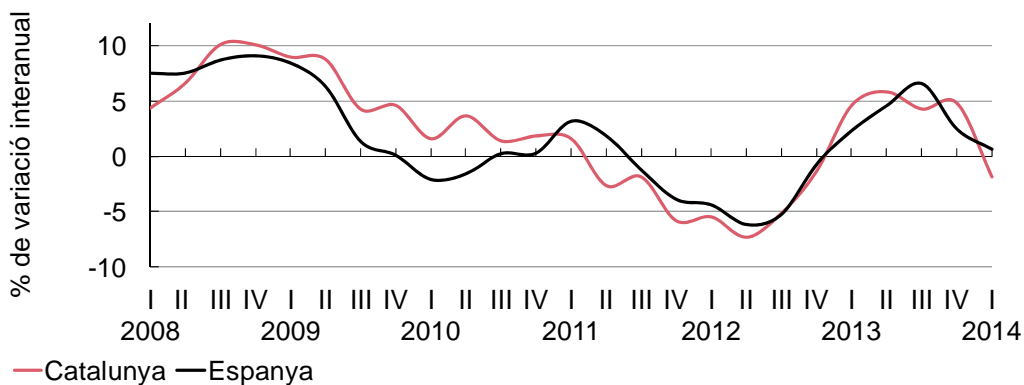
Els dipòsits bancaris, que van créixer els quatre trimestres del 2013, el primer trimestre del 2014 disminueixen

Després de la recuperació que van experimentar els dipòsits bancaris durant el 2013, el primer trimestre del 2014 han disminuït un 1,8 % a Catalunya; aquesta disminució és deguda als dipòsits de les administracions públiques, atès que els dels sectors residents continuen augmentant, per bé que menys que el trimestre anterior. A escala estatal, l'evolució del conjunt dels dipòsits bancaris també ha

empitjorant, tot i que encara augmenta un 0,7 % el primer trimestre del 2014. Les remuneracions baixes que ofereixen les entitats de dipòsit limiten l'atractiu dels dipòsits bancaris enfront d'altres alternatives financeres amb més rendibilitat. A més, el repunt del consum privat també influeix en la trajectòria dels dipòsits bancaris. De fet, les dades del primer trimestre mostren una reducció de la taxa d'estalvi de les famílies, en paral·lel amb una recuperació de la seva despesa en consum.

El descens dels dipòsits no facilita que les entitats de crèdit concedeixin préstecs, atès que aquestes han de complir les ràtios de liquiditat i solvència que exigeix el Banc Central Europeu en les proves de resistència d'avaluació global de les entitats financeres europees. Un altre factor que afecta la liquiditat de la banca espanyola és la disminució de la seva posició deutora davant del BCE, que ha passat del màxim de 388.736 milions d'euros que va assolir l'agost del 2012 a 173.088 milions el maig del 2014.

Evolució dels dipòsits

Font: Banc d'Espanya.

Tenint en compte que la demanda solvent té un accés al crèdit força difícil, el dèbil creixement de la UEM i la desviació a la baixa dels preus de la zona euro respecte al seu objectiu, el juny del 2014 el BCE ha pres una sèrie de mesures de relaxació monetària i d'estímul del crèdit. En aquest sentit, cal destacar, d'una banda, la reducció del tipus d'interès de referència fins al nivell mínim del 0,15 % i la reducció de la remuneració de les facilitats de dipòsit fins a valors negatius, i de l'altra, l'aprovació d'una sèrie d'operacions de finançament que impulsen l'oferta de crèdit amb dues subhastes de finançament a llarg termini i amb un objectiu específic (*targeted longer-term refinancing operations*, TLTRO), que comportaran una injecció de fins a 400.000 milions d'euros per als bancs de la zona euro. Aquestes operacions tenen l'objectiu de millorar el mecanisme de transmissió de la política monetària, a fi que el crèdit bancari arribi a l'economia real.

Entre les novetats recents cal esmentar, així mateix, que el Govern espanyol ha anunciat la cancel·lació anticipada de 1.300 milions d'euros dels 41.300 milions que el FROB (Fons de Reestructuració Ordenada Bancària) va rebre, a través del mecanisme d'estabilitat financera, del programa d'ajuda financera. Finalment, pel que fa al procés de reestructuració bancària, el mes de juliol s'ha adjudicat Catalunya Banc al BBVA, per la qual cosa només quedaran pendents de resolució les situacions de Bankia i de BMN (sense tenir en compte les accions que es poden derivar del resultat de l'avaluació global de la banca europea que tindrà lloc l'octubre del 2014).

6.2. El mercat de valors

L'IBEX 35 ha mantingut la tendència alcista durant el segon trimestre del 2014, però el juliol ha caigut un 2,1 %

Durant el segon trimestre del 2014 l'IBEX 35 ha mantingut la tendència alcista i acumula set mesos de creixement (quinze, en termes interanuals). Així, a finals de juny té uns guanys anuals del 10,2 %: ha crescut un 4,3 % durant el primer trimestre i un 5,6 % durant el segon, i ha assolit els 10.923,5 punts a finals de juny. Després del 5 de juny, data en què el BCE va anunciar les mesures de flexibilització monetària, l'IBEX 35 ha superat la barrera dels 11.000 punts i el 19 de juny ha marcat un màxim de 11.187,80 punts, valor que no assolia des de maig del 2010.

Els mercats de valors mostren una recuperació de la confiança que se suma als diversos indicadors que apunten que l'economia espanyola millora. Així, pel que fa a la renda fixa privada, les empreses de l'IBEX 35 han augmentat les emissions de deute corporatiu (la qual cosa ha incrementat la ràtio de finançament extrabancari), mentre que, pel que fa a la renda fixa sobirana, a principis de juny la prima de risc ha arribat a mínims de 120 punts bàsics i a finals de juliol el deute sobirà espanyol ha assolit uns tipus d'interès que constitueixen mínims històrics (tant de cotització de bons als mercats secundaris com de col·locació de noves emissions de lletres).

La renda variable també confirma la recuperació del dinamisme de l'economia, ja que, a banda del creixement dels índexs més representatius de les borses espanyoles, els mercats borsaris han reduït la volatilitat dels semestres anteriors i la capitalització borsària de l'IBEX 35 ha crescut un 8,6 % respecte al trimestre anterior.

Durant el juliol, diversos factors han afectat el rumb de l'IBEX 35: a principis de mes, el cas Gowex i la situació del Banco Espírito Santo l'han impulsat a la baixa; la segona quinzena de juliol, la presentació dels beneficis semestrals de les empreses i les dades macroeconòmiques positives li han permès recuperar una part de les pèrdues, i el 31 de juliol, la crisi argentina l'ha arrossegat a pèrdues. D'aquesta manera, el total mensual de juliol de l'IBEX 35 és un 2,1 % inferior al del mes anterior i el guany acumulat durant els set primers mesos de l'any se situa en un 8,0 %.

L'IBEX 35 i l'índex italià continuen liderant les pujades de les borses internacionals el segon trimestre del 2014

Durant el primer semestre del 2014 els índexs més representatius de les borses internacionals, llevat del FTSE 100 (anglès) i el Nikkei 225 (japonès), s'han comportat positivament.

L'índex italià FTSE MIB 40 i l'IBEX 35, amb increments d'un 12,2 % i d'un 10,2 %, respectivament, han evolucionat millor que el francès CAC 40 (3,0 %), l'alemany Dax Xetra 30 (2,9 %) i el Dow Jones (1,5 %). D'altra banda, l'anglès FTSE 100 no va poder entrar en guanys durant el primer semestre (-0,1 %) i el japonès Nikkei 225 va perdre un 6,9 %.

Rendibilitats dels principals índexs borsaris internacionals (% de variació)

		del 30.6.2013 al 30.6.2014	del 31.12.2013 al 30.6.2014	del 31.12.2013 al 31.7.2014
Euro Stoxx 50	Zona euro	24,0	3,8	0,2
CAC 40	França	18,3	3,0	-1,2
FTSE MIB 40	Itàlia	39,7	12,2	9,4
IBEX 35	Espanya	40,7	10,2	8,0
Dax Xetra 30	Alemanya	23,5	2,9	-1,5
FTSE 100	Regne Unit	8,5	-0,1	-0,3
Dow Jones	EUA	12,9	1,5	-0,1
Nikkei 225	Japó	10,9	-6,9	-4,1

Font: Bloomberg i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

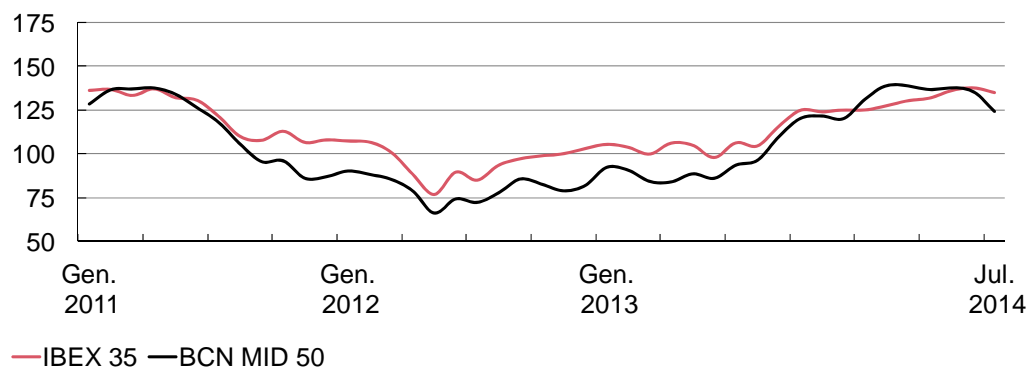
Finalment, l'Euro Stoxx 50, índex representatiu de les principals empreses europees, va augmentar un 3,8 % el primer semestre del 2014. Durant el mes de juliol, la major part de les borses internacionals han mantingut les rendibilitats acumulades, però els darrers dies n'han registrat importants correccions —arran de la situació financera argentina— i han perdut gran part d'aquests guanys. Convé assenyalar

que l'evolució de les borses espanyola i italiana ha estat més positiva que la de la resta de borses, tant en el total anual com en termes interanuals.

El BCN MID 50 manté una revaloració d'un 13 % anual

L'índex de la Borsa de Valors de Barcelona BCN MID 50, que agrupa les cinquanta companyies mitjanes de més contractació en aquesta Borsa i que no formen part de l'IBEX 35, al final del semestre manté una revaloració del 13 %.

Evolució de l'IBEX 35 i el BCN MID 50

Nota: les dades s'han reindexat a 100 el 30 de gener del 2004.

Font: Borsa de Valors de Barcelona, Bloomberg i Direcció General Política Financera.

La resta d'índexs de les borses espanyoles han obtingut guanys similars: el de València, un 13,1 %; l'IGBM, de Madrid, un 10,3 %, i el de Bilbao, un 9 %. Durant el juliol, el BCN MID 50 ha perdut posicions, com la resta d'índexs, a excepció del FTSE Latibex All Share.

Índexs de les borses espanyoles

Índex	Valor el 30.6.2014	% de variació		
		del 30.6.2013 al 30.6.2014	del 31.12.2013 al 30.6.2014	del 31.12.2013 al 31.7.2014
IBEX 35	10.923,5	40,7	10,2	8,0
Barcelona Global 100	919,7	50,1	13,7	12,1
IGBM (Madrid)	1.116,1	42,8	10,3	8,0
Bilbao	1.808,0	42,0	9,0	7,1
València	1.303,3	48,3	13,1	11,8
BCN MID 50	18.687,9	57,7	13,0	3,5
FTSE Latibex All Share	2.095,3	0,6	0,9	8,7

Font: Bloomberg i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

La quota de contractació de la Borsa de Valors de Barcelona mostra una lleugera recuperació respecte al primer trimestre del 2014

El volum de contractació de la Borsa de Barcelona durant el primer semestre del 2014, 102.713,2 milions d'euros, és un 15 % superior al del mateix semestre de l'any anterior.

Volum efectiu de contractació a la Borsa de Valors de Barcelona

Tipus de valor	Milions d'euros el 30.6.2014	% de variació del 30.6.2013 al 30.6.2014
Efectes públics	17.103,6	-25,7
Deute anotat	0,0	-
Obligacions	61,3	-95,7
Accions	83.855,0	35,2
Fons cotitzats	277,7	448,2
Warrants	111,8	13,0
Drets	1.303,8	-51,4
Total	102.713,2	15,0

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

Durant el primer semestre del 2014, els increments de contractació més grans que ha registrat la Borsa de Valors de Barcelona corresponen a la renda variable (especialment, les accions que han entrat els membres de la Borsa de Barcelona al mercat continu d'operacions, que són un 35,2 % superiors a les del primer semestre del 2013) i als fons d'inversió cotitzats (dels quals s'han contractat més del quàdruple que el primer semestre del 2013).

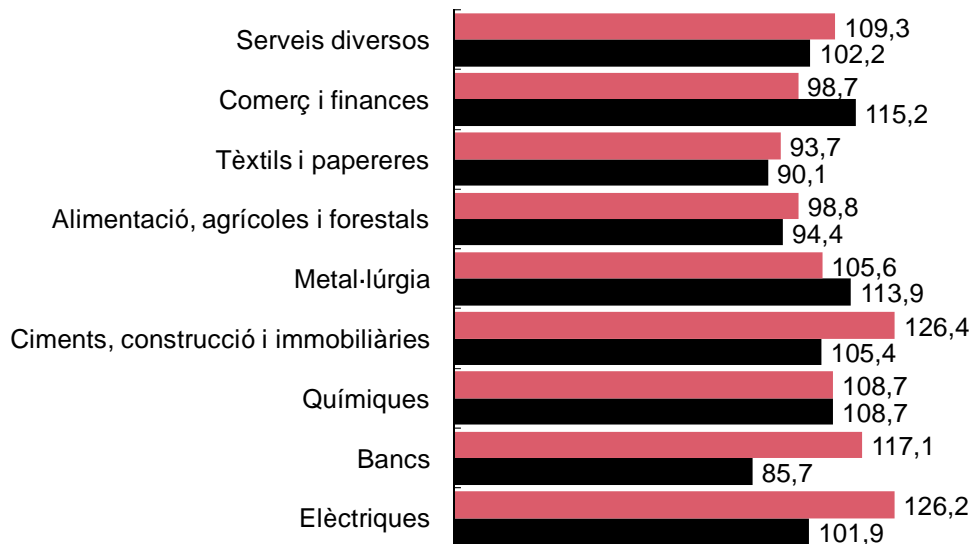
El pes de la contractació de renda variable se situa en el 83,3 %, dada superior a la corresponent al primer semestre del 2013 (72,6 %). A final de juny la quota de la Borsa de Barcelona —inclou SIBE, MAB, fons cotitzats (EFT) LATIBEX i *warrants*— en el conjunt estatal ha arribat al 25,4 % (és idèntica a la del juny del 2013 i superior al 23,9 % que es va registrar el primer trimestre del 2014).

La major part dels índexs sectorials tenen un comportament positiu el primer semestre del 2014

Majoritàriament, els índexs sectorials de la Borsa de Barcelona han assolit resultats positius el primer semestre del 2014. Així, s'observa una evolució favorable en els índexs següents: ciments, construcció i immobiliàries (26,4 %), elèctriques (26,2 %), bancs (17,1 %), serveis diversos (9,3 %), químiques (8,7 %) i metal·lúrgia (5,6 %).

Només tres índexs sectorials han mostrat un comportament negatiu: alimentació, agrícoles i forestals (-1,2 %), comerç i finances (- 1.3 %) i tèxtil i papereres (-6,3 %). Convé destacar que l'evolució d'aquest semestre ha estat millor que la del primer semestre del 2013 en tots els sectors, llevat dels de metal·lúrgia i de comerç i finances.

Índexs sectorials de la Borsa de Barcelona

■ Índex el 30 de juny del 2014 ■ Índex el 30 de juny del 2013

Base índex any 2014: 1 de gener del 2014 = 100.

Base índex any 2013: 1 de gener del 2013 = 100.

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

Disminueix la negociació al mercat del deute públic de Catalunya

La negociació acumulada el primer semestre del 2014 al mercat de deute públic de Catalunya ha arribat a un total de 17.093 milions d'euros, un 25,7 % menys que durant el mateix període de l'any anterior. Així mateix, el nombre d'operacions realitzades en la primera meitat del 2014 és un 52,7 % inferior al del mateix període del 2013. Aquest mercat representa un 16,7 % del total negociat a la Borsa de Valors de Barcelona el primer semestre del 2014 (un 25,8 % el primer semestre del 2013).

El valor nominal total admès a negociació el 30 de juny del 2014 ha estat d'11.114,39 milions d'euros, un 56 % dels quals correspon a persones no residents (al final del primer semestre del 2013 era del 42,4 %). S'han admès a negociació 40 emissions de bons i obligacions i 21 emissions de pagarés, que han generat un volum de contractació mitjà de 136,75 milions d'euros diaris. Les entitats financeres creadores de mercat han ordenat un 90,7 % de les operacions (un 80,9 % durant el primer semestre del 2013) en resposta al compromís assumit de dotar de liquiditat el mercat.

Mercat del deute públic de Catalunya a la Borsa de Valors de Barcelona

(de l'1 de gener al 30 de juny del 2014)

Tipus d'operació ordenada	Nombre d'operacions		Volum contractat		
	30.6.2014	% de variació del 30.6.2013 al 30.6.2014	Milions d'euros el 30.6.2014	% de distribució	% de variació del 30.6.2013 al 30.6.2014
Compravenda simple al comptat	631	-78,2	739,7	4,3	-11,1
Compravenda a termini	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Doble pacte de recompra a un dia	484	95,2	11.664,5	68,2	-2,1
Doble pacte de recompra a més d'un dia	0	0,0	0,0	0,0	-100,0
Simultànies al comptat	503	1,4	1.991,7	11,7	-13,0
Simultànies a termini	11	-	73,7	0,4	-
Altres operacions	371	-37,5	2.623,6	15,3	-67,1
Total	2.000	-52,7	17.093,1	100,0	-25,7

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

7.

El sector públic

El primer semestre del 2014 es redueixen els ingressos pressupostaris

Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2014 es van aprovar mitjançant la Llei 1/2014, de 27 de gener. El retard en què van entrar en vigor (el 30 de gener) va fer necessari tramitar el Decret 269/2013, de 23 de desembre, que establia els criteris d'aplicació de la pròrroga dels darrers pressupostos de la Generalitat aprovats (els de l'any 2012). L'elaboració dels pressupostos per al 2014 s'inscriu en un objectiu de dèficit en termes del sistema europeu de comptes (SEC) equivalent a l'1 % del PIB.

En aquest apartat s'analitzen les dades consolidades de l'execució pressupostària del conjunt del sector públic administratiu de la Generalitat, que inclou l'Administració general, l'Institut Català de la Salut, l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, el CatSalut i les 19 entitats autònomes administratives (el pressupost més elevat de les quals correspon al Servei d'Ocupació de Catalunya). D'altra banda, la informació que es presenta a continuació exclou els ingressos i les despeses que només figuren en els comptes de la Generalitat perquè aquesta institució n'exerceix la funció pagadora; concretament, els fluxos que no es tenen en compte són les transferències de l'Administració central que la Generalitat lliura íntegrament als ajuntaments, així com els fons europeus de garantia agrícola, que la Generalitat ingressa i destina als agricultors beneficiaris.

A banda de la classificació econòmica dels ingressos per capítols dels pressupostos, també s'adjunta una classificació de les diferents partides d'ingressos en funció de l'estructura de finançament. Es distingeixen els ingressos que provenen del model de finançament, que tenen una evolució estable en funció de les previsions inicials, i la resta d'ingressos.

Pel que fa a la classificació econòmica, les operacions corrents, que suposen la major part dels ingressos no financers, són de 9.211 milions d'euros. Per tant, s'han reduït un 2,8 %, mentre que en el cas dels ingressos de capital (112 milions d'euros) la reducció és d'un 57,8 %.

Els impostos directes disminueixen un 7,6 % i presenten un grau d'execució del 47,2 %. Els indirectes, en canvi, es mantenen estables (0,6%), amb una execució del 49,8 %. El conjunt de taxes i altres ingressos presenta un descens del 13,3 % i una execució del 54,5 %. Les transferències corrents augmenten un 5,6 %, amb una execució important a causa de l'efecte de l'avançament de les bestretes del model de finançament. Pel que fa als ingressos patrimonials, el nivell d'execució és baix perquè en els sis primers mesos de l'any encara no s'han efectuat les operacions que es van tenir en compte en les previsions inicials.

Fins al mes de juny, les operacions de capital també s'executen per sota de les estimacions inicials, perquè no s'han realitzat les operacions d'alienació d'inversions reals previstes, malgrat que aquest capítol té 59 milions d'euros d'ingressos de venda d'edificis. Cal assenyalar que s'han efectuat operacions de venda d'un total de 13 immobles, per un import global de 201 milions d'euros, que encara no consten en l'execució del pressupost del mes de juny. Les transferències de capital tenen una elevada execució: especialment les transferències de la Unió Europea corresponents al programa del FEADER, així com les de l'Administració de l'Estat per a programes d'habitatge.

Els ingressos financers, en part destinats al refinançament del deute, bàsicament provenen d'operacions de deute del mecanisme extraordinari de proveïdors i del fons de liquiditat autonòmica (FLA).

Estat d'execució del pressupost d'ingressos del sector públic administratiu per capítols a 30 de juny del 2014 (milions d'euros)

	Previsions inicials	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2014/2013)
Impostos directes	7.697	3.632	-7,6
Impostos indirectes	8.703	4.332	0,6
Taxes i altres ingressos	643	351	-13,3
Transferències corrents	1.399	864	5,6
Ingressos patrimonials	1.456	31	87,5
Alienació d'inversions	864	60	-58,8
Transferències de capital	25	52	-56,4
Operacions corrents	19.897	9.211	-2,8
Operacions de capital	889	112	-57,8
Ingressos no financers	20.786	9.323	-4,3

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La classificació dels conceptes d'ingressos permet distingir els ingressos que la Generalitat rep mitjançant bestretes a compte de la liquidació del model de finançament. L'execució d'aquestes partides puja a 7.266 milions d'euros fins al mes de juny, la part més important

dels ingressos no financers. En el procés d'elaboració dels pressupostos generals de l'Estat el Ministeri d'Hisenda calcula l'import de les bestretes mensuals per a tot l'exercici que es faran efectives mensualment per dotzenes parts, de manera que l'execució sempre és proporcional al període de referència. La bestreta en concepte de tram autonòmic de l'IRPF del 2014 disminueix el 4 %; en canvi, les bestretes de l'IVA i dels impostos especials augmenten un 1,3 %. En comparació amb l'any anterior, l'import del fons de suficiència és un 21,1 % més petit i el del fons de garantia de serveis públics fonamentals, que té signe negatiu, un 4,2 % més gran, fet que empitjora lleugerament els recursos disponibles de la Generalitat. D'altra banda, les liquidacions i els avançaments del model de finançament d'anys anteriors tenen un import positiu, perquè inclouen els avançaments comentats anteriorment, que al final de l'exercici quedaran cancel·lats.

En els sis primers mesos de l'any els ingressos impositius que no provenen de bestretes tenen un import de 904 milions d'euros, xifra que representa un 39,7 % de les previsions i un 16,1 % menys que l'any anterior. Aquestes xifres estan influenciades per l'impost sobre el patrimoni —la major part de l'execució del qual es concentra en el segon semestre de l'any—, que mostra una caiguda important, perquè el 2013 s'havien registrat liquidacions extemporànies arran de l'amnistia fiscal del 2012.

Per impostos, els imports i l'evolució són força diferents. L'impost sobre transmissions patrimonials manté un ritme de creixement elevat (15,9 %), amb un grau d'execució del 51,5 %. En canvi, l'impost sobre actes jurídics documentats disminueix un 10,7 %, si bé amb un grau d'execució relativament elevat, del 64,4 %. Tots dos impostos, per tant, tenen un nivell d'execució d'acord amb les previsions inicials. Aquests impostos estan vinculats al sector immobiliari. Els valors de la compravenda d'habitatges lliures de segona mà —operacions que tributen per l'impost sobre transmissions patrimonials— van créixer un 71,8 % el primer trimestre del 2014. En canvi, els valors de la compravenda d'habitatges lliures nous —que tenen impacte en l'impost sobre actes jurídics documentats— es van mantenir al mateix nivell que l'any anterior.

L'impost sobre successions i donacions continua disminuint intensament —amb una taxa de variació del -24,4 %, amb el 51,5 % del pressupost inicial—, en consonància, per tant, amb les previsions inicials. La comparació dels ingressos del tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs no és homogènia, perquè en el primer trimestre del 2013 s'hi van incloure uns ingressos liquidats, corresponents al tram estatal, que ara formen part de les bestretes per impostos especials. El grau d'execució d'aquest impost és relativament baix, amb un 32 % de les previsions. L'impost sobre estades en establiments turístics

s'incrementa un 55,4 % i l'import liquidat representa un 33,7 % de les previsions inicials. L'impost sobre determinats mitjans de transport creix un 16,6 % i també presenta un grau d'execució relativament baix

Estat d'execució del pressupost d'ingressos del sector públic administratiu per conceptes a 30 de juny del 2014 (milions d'euros)

	Previsions inicials	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2014/2013)
Ingressos de bestretes del model de finançament	14.532	7.266	-2,7
Tram autonòmic de l'IRPF	7.046	3.523	-4,0
IVA	5.250	2.625	1,3
Impostos especials	2.347	1.174	1,3
Fons de suficiència	638	319	-21,1
Fons de garantia	-748	-374	4,2
Liquidacions i avançaments del model de finançament	426	398	50,8
Fons de competitivitat	621	0	-
Resta d'ingressos	-195	398	50,8
Altres ingressos impositius	2.279	904	-16,1
Impost sobre successions i donacions	331	171	-24,4
Impost sobre grans establiments comercials	40	16	-4,3
Impost sobre el patrimoni	458	12	-88,7
Impost sobre transmissions patrimonials	865	446	15,9
Impost sobre actes jurídics documentats	228	147	-10,7
Impost sobre operacions societàries	10	4	11,8
Impost sobre determinats mitjans de transport	57	22	16,6
Tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs	230	73	-37,7
Impost especial estatal sobre vendes minoristes d'hidrocarburs	0	0	-100,0
Impost sobre estades en establiments turístics	39	13	55,4
Impost sobre producció termonuclear d'energia elèctrica	22	0	-
Taxes i altres ingressos	643	351	-13,3
Taxa sobre el joc	175	97	-12,6
Resta de taxes i altres ingressos	467	254	-13,5
Altres transferències corrents de l'Estat	512	239	4,0
Transferències corrents de la UE	38	0	-20,7
Altres transferències corrents	11	20	16,6
Ingressos patrimonials	1.456	31	87,5
Ingressos de capital	889	112	-57,8
Alienació d'inversions reals	864	60	-58,8
Transferències de capital de la UE	25	27	-74,5
Resta de transferències de capital	0	26	63,2
Operacions corrents	19.897	9.211	-2,8
Operacions de capital	889	112	-57,8
Ingressos no financers	20.786	9.323	-4,3

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

(37,9 %). L'impost sobre grans establiments comercials disminueix un 4,3 %, amb un grau d'execució del 39,5 % de les previsions.

Al seu torn, de gener a juny, el conjunt de taxes i altres ingressos (351 milions d'euros) baixa un 13,3 % perquè disminueixen els tributs sobre el joc, les contribucions especials, les multes i sancions i algunes taxes, com la de l'expedició de la recepta farmacèutica, que va anul·lar una sentència del Tribunal Constitucional. En canvi, es registren més ingressos procedents del copagament de la prestació de serveis de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, perquè els primers mesos de l'any s'havia regularitzat la comptabilització de despeses associades a la llei de la dependència.

La resta de transferències corrents provinents de l'Estat suma un total de 239 milions d'euros, import un 4 % superior al de l'any anterior. El seu grau d'execució és del 38,9 %.

L'increment del ritme d'execució, la despesa desplaçada i els interessos del deute fan créixer les despeses

Fins al mes de juny s'ha modificat el pressupost inicial en 414 milions d'euros per la generació de crèdit, principalment pels ingressos finalistes de l'exercici anterior que van arribar a finals del 2013 i per la incorporació de romanents d'exercicis anteriors, majoritàriament vinculats a ingressos finalistes. Es preveu que, al final de l'exercici, aquestes modificacions de crèdit es compensaran amb una execució del crèdit inferior a la prevista inicialment i que, per tant, no afectaran el compliment de l'objectiu de dèficit.

Les obligacions reconegudes per despeses no financeres del sector públic administratiu fins al juny pugen a 12.107 milions d'euros, un 5,1 % més que el mateix període de l'exercici anterior. Es moderen els increments observats en mesos anteriors, derivats del fet que durant els primers mesos del 2013 l'execució va ser més baixa del que s'esperava, com a conseqüència de la pròrroga pressupostària, que es va començar a regularitzar el mes de juny. Aquest increment de l'execució també és degut a l'augment que registra la comptabilització d'interessos del deute i de la despesa desplaçada de l'exercici 2013, que no computa a efectes de dèficit del 2014, perquè es tracta d'obligacions d'exercicis anteriors.

Les despeses corrents (11.684 milions d'euros) se situen un 6,1 % per sobre de les del 2013. Pel que fa als capítols, les remuneracions de personal (3.253 milions d'euros) són inferiors a les del 2013 en 5,4 milions d'euros.

Les despeses en béns i serveis (3.922 milions d'euros) superen en un 6 % les del primer semestre del 2013. Però, en termes de despesa meritada (ajustant les obligacions reconegudes per la variació de despesa desplaçada), les despeses corrents es redueixen un 2,8 %. Els interessos i les despeses de formalització del deute (944 milions d'euros) són un 18,9 % superiors a les del 2013. Aquest increment s'explica perquè el pagament anual dels interessos del FLA 2013 va tenir lloc durant el mes de febrer, mentre que l'any passat el pagament anual dels interessos del FLA 2012 es va concentrar en el mes d'octubre.

Les transferències corrents (3.564 milions d'euros) se situen un 9,3 % per sobre de les del 2013. Aquest increment l'expliquen tres factors: l'augment de la despesa desplaçada de farmàcia, l'acceleració del ritme de comptabilització de determinades despeses, com les beques no universitàries i les transferències a corporacions locals i a determinades entitats, i finalment, l'increment de pressupost d'altres despeses, com el fons de cooperació local.

Estat d'execució del pressupost de despeses del sector públic administratiu a 30 de juny del 2014 (milions d'euros)

	Crèdits inicials	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes (OR)	% de variació (OR 2014/2013)
Remuneracions del personal	6.599	6.580	3.253	-0,2
Compra de béns corrents i serveis	6.998	7.034	3.922	6,0
Interessos	2.077	2.057	944	18,9
Transferències corrents	5.995	6.363	3.564	9,3
Fons de contingència	45	24	0	--
Inversions reals	508	522	190	34,0
Transferències de capital	511	568	233	-36,3
Operacions corrents	21.714	22.058	11.684	6,1
Operacions de capital	1.020	1.090	423	-16,6
Despeses no financeres	22.734	23.148	12.107	5,1

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les inversions reals (190 milions d'euros) són un 34 % superiors a les de l'exercici anterior, perquè estan recuperant el ritme d'execució després de la contenció del 2013. Aquest increment afecta especialment els departaments d'Ensenyament i de Territori i Sostenibilitat. Les transferències de capital (233 milions d'euros) disminueixen un 36,3 % per la finalització i revisió dels compromisos d'anys anteriors, com per exemple el Pla únic d'obres i serveis de Catalunya. En conjunt, l'execució de les despeses de capital se situa en un 38,9 %.

La recaptació de la Generalitat continua davallant, tot i l'augment de l'impost sobre transmissions patrimonials

Segons el criteri de caixa (que no coincideix amb el criteri de meritació, en el qual es basen les dades de l'execució pressupostària), la recaptació acumulada dels impostos que ha gestionat la Generalitat entre gener i juny del 2014 és un 15,3 % inferior a la del primer semestre de l'exercici anterior (-168 milions d'euros). El factor que té més incidència en aquesta davallada és que l'any anterior es van rebre els ingressos extraordinaris derivats de l'amnistia fiscal del 2012 relativa a l'impost sobre el patrimoni. El mateix període de l'exercici anterior, per aquest impost s'havien recaptat 106 milions d'euros. D'altra banda, també hi contribueixen negativament la disminució de la taxa sobre el joc i la de l'impost sobre successions i donacions (del 55,7 % i del 20,8%, respectivament).

Recaptació tributària de la Generalitat (Gener-juny del 2014)

	Milions d'euros	% de variació 2014/2013
Impost sobre successions i donacions	133	-20,8
Impost sobre el patrimoni	11	-89,8
Impost sobre transmissions patrimonials	423	17,6
Impost sobre actes jurídics documentats	139	-7,9
Taxa sobre el joc	47	-55,7
Impost especial sobre determinats mitjans de transport	27	9,7
Tipus autonòmic de l'impost especial sobre hidrocarburs	113	-23,0
Impost sobre grans establiments comercials	4	-77,4
Impost sobre estades en establiments turístics	12	52,6
Altres	23	70,7
Total	931	-15,3

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

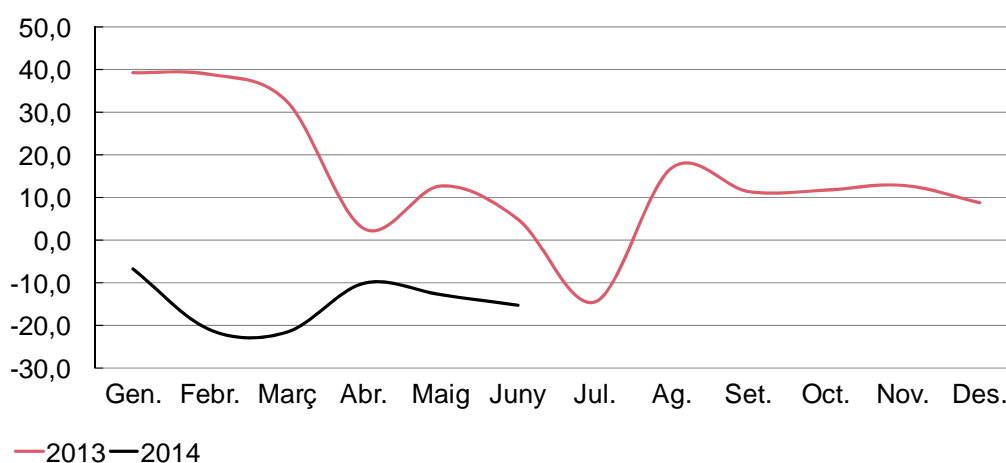
L'impost sobre transmissions patrimonials té una evolució positiva (creix un 17,6 %), perquè augmenta, en valor i en nombre d'operacions, la transmissió dels immobles que hi estan subjectes.

El tipus autonòmic de l'impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs registra una caiguda important, que, com s'ha explicat anteriorment, és conseqüència d'una evolució poc homogènia, perquè les dades del 2013 inclouen una part de l'antic impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs, que queda integrada en l'impost especial sobre hidrocarburs, que gestiona l'Agència Estatal d'Administració Tributària.

L'impost sobre determinats mitjans de transport creix un 9,7 %. Al seu torn, l'impost sobre estades en establiments turístics augmenta un 52,6 %. Cal tenir en compte que aquest impost va entrar en vigor l'1 de novembre del 2012 i que es liquida trimestralment, de manera que el primer ingrés del gener del 2013 corresponia als dos mesos anteriors. En canvi, els ingressos del gener del 2014 corresponen a un trimestre sencer.

Pel que fa a la resta d'impostos, creixen intensament el gravamen de protecció civil (96,2 %), com a conseqüència de la reforma impositiva, així com els tributs sobre el joc en línia (75,1 %).

Recaptació aplicada de la Generalitat de Catalunya (taxes de variació interanual sobre xifres acumulades)

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Creix la recaptació de l'Administració central a Catalunya

De gener a juny del 2014 la recaptació de l'Administració central a Catalunya ha estat un 9,8 % superior a la del mateix període de l'any anterior. La recaptació també ha crescut en el conjunt de comunitats autònomes (un 6,2 %), tot i que menys que a Catalunya. En termes homogenis, sense tenir en compte les diferències entre el calendari de devolucions actual i el del 2013 ni els ajornaments dels pagaments de les administracions públiques, la recaptació total hauria presentat un increment més suau, del 5 %.

A Catalunya, l'IRPF, que concentra el 43,5 % de la recaptació, creix un 6,6 %, taxa superior a la del conjunt de comunitats autònomes (4,6 %). Una part de l'increment de la recaptació total s'explica per les diferències del calendari de devolucions i dels pagaments fora de termini de les administracions públiques. També impulsen a l'alça la recaptació de l'IRPF l'augment de les rendes del treball consegüent a la millora de l'ocupació. Cal tenir en compte, així mateix, que aquest

impost va rebre, a principis d'any, els impactes positius del gravamen sobre premis de loteries i de la recuperació de la paga extra dels empleats públics de l'Estat. En la campanya de l'IRPF del 2013 s'ha domiciliat més el pagament de les quotes positives, la qual cosa ajorna fins al juliol els ingressos de l'Agència Tributària.

L'IVA, que suposa el 43,1 % de la recaptació total de l'Estat a Catalunya, s'ha incrementat un 11,8 %, percentatge proper al del conjunt de comunitats (10,3 %). També en aquest cas, les devolucions expliquen aquesta expansió; així, sense tenir en compte la diferència que comporta el calendari de devolucions, el creixement total seria del 5,6 %, percentatge que recull la millora de la demanda interna.

Els impostos especials presenten un creixement del 2,2 % a Catalunya i del 0,9 % en total. Cal tenir en compte que la composició dels diversos impostos especials difereix força entre comunitats autònomes. Aquesta evolució es veu afectada perquè l'impost sobre el tabac cau en comparació amb l'any anterior, en què el mes de juny es van accelerar les compres per anticipació a la pujada de preus. L'impost sobre hidrocarburs encara rep l'impacte dels canvis normatius i de gestió, que aporten 113 milions addicionals al conjunt de comunitats autònomes. L'augment dels ingressos corresponents als impostos especials també inclou l'efecte positiu dels increments de tipus del tabac i l'alcohol. En canvi, l'impost sobre l'electricitat disminueix, a causa de la reducció del consum i del preu.

Recaptació tributària de l'Administració central a Catalunya¹

(Gener-juny del 2014)

	Milions d'euros	% de Catalunya sobre el total de les comunitats autònomes	% de variació 2014/2013	
			Catalunya	Total de les comunitats autònomes ²
IRPF	6.859	22,3	6,6	4,6
Impost sobre societats	552	35,6	27,0	-23,1
IVA	6.804	24,2	11,8	10,3
Impostos especials	673	7,1	2,2	0,9
Impost sobre el tràfic exterior	280	41,0	13,1	10,6
Altres ingressos tributaris	606	19,6	20,2	25,1
Recaptació tributària	15.774	21,4	9,8	6,2

¹Inclou la part que conforma el conjunt d'impostos cedits a les comunitats autònomes de règim comú i a les corporacions locals.

²Inclou la recaptació que efectuen les delegacions de l'AEAT; en queda exclosa la que efectuen les diputacions forals de la Comunitat Autònoma del País Basc i la Comunitat Foral de Navarra.

Font: Informe mensual de recaptació tributària (AEAT).

Pel que fa a l'impost sobre societats, cal tenir en compte que està afectat per l'acceleració de les devolucions. El primer pagament fraccionat de l'any té una evolució positiva, d'acord amb l'increment dels beneficis empresarials.

Per acabar, els altres ingressos tributaris en el total de comunitats autònomes inclouen 408 milions d'euros, que es deriven de la nova fiscalitat ambiental. La Llei 15/2012, de 27 de desembre, de mesures fiscals per a la sostenibilitat energètica, va crear noves figures impositives i va modificar els impostos especials sobre el carbó (amb un impacte total de 83 milions d'euros, que s'han d'afegir als esmentats anteriorment) i sobre els hidrocarburs.

8.

Recull d'indicadors

Producte interior brut

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals			
	2011	2012	2013	2013-III	2013-IV	2014-I	2014-II
Catalunya							
PIB	-0,2	-1,3	-0,5	-0,4	0,4	0,8*	1,3 (A)
Demanda interior ¹	-3,3	-3,4	-3,0	-2,8	-0,8	-	-
Demanda externa ¹	2,9	1,9	2,2	2,2	1,2	-	-
Espanya							
PIB	0,1	-1,6	-1,2	-1,1	-0,2	0,5	1,2 (A)
Demanda interior ¹	-2,0	-4,1	-2,7	-2,1	-0,6	0,7	-
Demanda externa ¹	2,1	2,5	1,5	1,0	0,4	-0,2	-
Zona euro							
PIB	1,6	-0,7	-0,4	-0,3	0,5	0,9	-
Demanda interior ¹	0,7	-2,2	-1,0	-0,4	0,2	0,8	-
Demanda externa ¹	0,9	1,5	0,5	0,1	0,3	0,1	-
Internacional							
PIB UE-28	1,6	-0,4	0,1	0,2	1,1	1,4	-
PIB UE-15	1,5	-0,5	0,0	0,1	1,0	1,3	-
PIB EUA	1,6	2,3	2,2	2,3	3,1	1,9	2,4 (A)
PIB Japó	-0,5	1,4	1,5	2,4	2,4	2,8	-

A = Avanç.

¹ Contribució al creixement.

* Dades revisades per l'Idescat el mes de juliol.

Font: Direcció General de Política i Promoció Econòmica, Eurostat, INE, Idescat i BEA.

Altres indicadors internacionals

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2011	2012	2013	2013-III	2013-IV	2014-I	2014-II	3-2014	4-2014	5-2014	6-2014
Tipus de canvi \$/euro (nivell)*	1,39	1,29	1,33	1,32	1,36	1,37	1,37	1,38	1,38	1,37	1,36
Preu del petroli (\$ EUA / barril)	40,5	0,2	-2,5	1,5	-1,1	-3,9	6,5	-1,2	4,2	6,7	8,6

Font: Banc d'Espanya.

Activitat i demanda

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2011	2012	2013	2013-III	2013-IV	2014-I	2014-II	3-2014	4-2014	5-2014	6-2014
Catalunya											
Índex de producció industrial ¹	-1,0	-4,7	1,0	1,4	2,2	1,9	-	1,2	5,7	4,4	-
Consum de ciment	-21,2	-30,2	-20,9	-13,1	-16,8	-10,0	-18,3	18,1	-15,1	-21,3	-17,9
Xifra negoci activitats de serveis	-0,6	-5,3	-2,1	-0,1	2,2	3,0	-	5,0	0,6	2,8	-
Vendes de comerç al detall ²	-5,7	-6,6	-3,8	-0,2	0,9	1,5	1,4	0,1	1,7	2,1	0,5
Importacions de béns de capital	-8,9	-4,8	-3,7	4,1	8,3	21,4	-	19,8	19,0	16,7	-
Espanya											
Índex de producció industrial ¹	-2,0	-6,4	-1,7	-0,6	1,0	1,5	-	0,8	4,6	2,6	-
Consum de ciment	-16,4	-33,5	-20,0	-16,8	-9,4	0,3	-3,4	23,8	-5,6	-2,9	-2,0
Xifra negoci activitats de serveis	-1,4	-6,0	-2,1	0,0	1,1	2,1	-	4,0	1,9	2,1	-
Vendes de comerç al detall ²	-5,6	-6,8	-3,9	-1,4	0,8	0,1	0,4	0,4	0,1	1,1	0,0
Importacions de béns de capital	-5,4	-10,3	4,6	8,6	14,9	18,1	-	26,4	13,5	20,1	-

¹Sèrie original corregida d'efectes de calendari.

²En valors constants. Exclou estacions de servei.

Font: INE, Idescat i Agència Estatal d'Administració Tributària.

Comerç exterior

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2011	2012	2013	2013-III	2013-IV	2014-I	2014-II	3-2014	4-2014	5-2014	6-2014
Catalunya											
Exportacions de béns	12,5	7,1	0,1	3,4	4,1	-4,0	4,1	7,8	0,7	-1,6	-
Importacions de béns	6,9	-2,7	-3,2	-2,8	-1,4	3,2	9,4	14,4	7,3	5,4	-
Espanya											
Exportacions de béns	15,2	5,1	5,2	11,9	4,4	0,8	3,2	1,7	-3,7	-1,3	-
Importacions de béns	9,6	-2,0	-1,3	0,6	-0,6	2,0	7,0	15,4	-1,1	7,0	-

Font: Idescat i Agència Estatal d'Administració Tributària.

Mercat de treball

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2011	2012	2013	2013-III	2013-IV	2014-I	2014-II	3-2014	4-2014	5-2014	6-2014
Catalunya											
Actius	0,5	-1,4	-1,3	-0,8	-1,3	-2,1	-1,0	-	-	-	-
Ocupats	-1,3	-5,5	-2,0	-0,9	1,2	0,9	3,4	-	-	-	-
Aturats	9,1	15,9	1,4	-0,4	-9,3	-11,5	-15,3	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	63,9	60,9	60,7	61,6	61,7	61,3	63,0	-	-	-	-
Taxa d'atur*	19,2	22,5	23,1	22,6	21,9	22,1	20,2	-	-	-	-
Afiliats a la Seguretat Social											
Atur registrat	-1,7	-3,2	-2,7	-2,5	-0,9	0,2	1,9	0,5	1,5	2,4	1,7
	4,7	6,0	0,5	-1,5	-2,5	-5,2	-7,4	-6,0	-6,9	-7,8	-7,6
Espanya											
Actius	0,3	0,0	-1,1	-1,4	-1,2	-1,8	-1,0	-	-	-	-
Ocupats	-1,6	-4,3	-2,8	-2,5	-1,2	-0,5	1,1	-	-	-	-
Aturats	8,0	15,9	4,1	2,0	-1,4	-5,5	-7,0	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	58,8	56,5	55,6	56,0	55,9	55,4	56,8	-	-	-	-
Taxa d'atur*	21,4	24,8	26,1	25,6	25,7	25,9	24,5	-	-	-	-
Afiliats a la Seguretat Social											
Atur registrat	-1,5	-3,4	-3,1	-3,1	-1,0	0,4	1,6	0,6	1,4	2,2	1,3
	4,8	10,9	2,6	1,5	-1,8	-4,2	-6,4	-4,8	-6,1	-6,5	-6,6
Zona euro											
Ocupació	0,3	-0,6	-0,8	-0,8	-0,4	0,1	-				
Taxa d'ocupació (15-64 anys)*	64,3	63,8	63,5	63,8	63,7	63,2	-				
Taxa d'atur *	10,1	11,3	12,0	11,5	11,9	12,3	11,4				

Font: INE, Idescat, Departament d'Empresa i Ocupació, Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social i Eurostat.

Preus i salaris

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2011	2012	2013	2013-III	2013-IV	2014-I	2014-II	3-2014	4-2014	5-2014	6-2014
Catalunya											
Índex de preus de consum	3,3	2,9	1,7	1,4	0,1	0,2	0,5	0,1	0,7	0,5	0,4
% de variació interanual desembre	2,5	3,6	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	1,8	2,1	1,9	1,7	0,3	0,4	0,5	0,4	0,7	0,4	0,4
Índex de preus industrials	6,5	3,3	0,7	0,7	-0,1	-1,7	-0,1	-1,3	-0,5	-0,1	0,3
Salaris pactats en convenis ¹	2,79	2,03	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cost laboral total ²	1,2	-0,3	-0,2	0,0	-0,4	-1,4	-	-	-	-	-
Espanya											
Índex de preus de consum	3,2	2,4	1,4	1,2	0,1	0,0	0,2	-0,1	0,4	0,2	0,1
% de variació interanual desembre	2,4	2,9	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	1,7	1,6	1,4	1,3	0,3	0,1	0,1	0,0	0,3	0,0	0,0
Índex de preus harmonitzat	3,1	2,4	1,5	1,3	0,2	0,0	0,2	-0,2	0,3	0,2	0,0
Índex de preus industrials	6,9	3,8	0,6	0,4	0,0	-2,0	-0,1	-1,5	-0,20	-0,40	0,40
Salaris pactats en convenis ¹	1,98	1,02	0,57	0,56	0,57	0,55	0,54	0,55	0,56	0,54	0,54
Cost laboral total ²	1,2	-0,6	0,2	0,2	2,1	-0,2	-	-	-	-	-
Zona euro											
Índex de preus harmonitzat	2,7	2,5	1,4	1,3	0,8	0,7	0,6	0,5	0,7	0,5	0,5
% de variació interanual desembre	2,7	2,2	0,8	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	1,7	1,8	1,3	1,3	1,0	1,0	0,9	0,9	1,1	0,8	0,8
Índex de preus industrials	5,7	2,8	-0,2	-0,6	-1,1	-1,5	-	-1,7	-1,2	-1,0	-

¹Fins al final del període: les dades anuals inclouen les revisions pactades.

²Cost per treballador i mes.

Font: INE, Idescat, Departament d'Empresa i Ocupació, Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, i Eurostat.

Requadre. L'estructura salarial de l'economia catalana

L'Enquesta anual d'estructura salarial (EAES) és una estadística que fa l'INE conciliant diverses fonts de caràcter estadístic i administratiu. L'objectiu és obtenir estimacions salarials anuals per als anys en què no es disposa d'informació de l'Enquesta d'estructura salarial (EES), que té una periodicitat quadriennal. En concret, l'EAES té l'objectiu principal de conèixer el guany brut anual mitjà per treballador i classificar-lo segons les principals variables sociodemogràfiques i altres variables relacionades amb les característiques de l'ocupació. Així mateix, dóna informació sobre el guany mitjà per hora efectiva de treball, en funció de les diverses característiques de l'ocupació. En relació amb el seu abast, inclou tots els treballadors per compte aliè del conjunt del territori estatal en els àmbits de la indústria, la construcció i els serveis, tret dels serveis domèstics.

D'acord amb la darrera onada de l'EAES, corresponent a l'any 2012, a Catalunya el salari brut anual per treballador va ser de 24.436 euros, un 0,3 % inferior al de l'any anterior, tot i que el salari per hora treballada va augmentar un 0,3 %. Al conjunt estatal l'evolució del salari anual va caure més (-0,8 %); en canvi, el salari per hora va augmentar un 0,5 %.

Salari brut anual per treballador i hora treballada a Catalunya (euros)

	Salari brut anual per treballador		Salari brut per hora treballada	
	2011	2012	2011	2012
Catalunya				
Total	24.499	24.436	15,6	15,6
Dones	20.800	20.931	13,8	13,9
Homes	28.026	27.836	17,1	17,2
Dones / homes (%)	74,2	75,2	80,6	81,1
Espanya				
Total	22.899	22.726	14,5	14,6
Dones	19.768	19.537	13,1	13,1
Homes	25.668	25.682	15,7	15,8
Dones / homes (%)	77,0	76,1	83,7	82,8

Font: Enquesta anual d'estructura salarial (INE).

A Catalunya la desigualtat de la distribució salarial entre els dos extrems del 25 % presenta valors molt semblants en el període 2008-2012. Així, el quocient entre el salari brut mitjà anual del 25 % dels assalariats catalans amb més retribucions i el corresponent al 25 % dels assalariats que tenen menys retribucions és 2,1 l'any 2012, una dècima més que l'any 2008. Si ens fixem en els extrems del 10 % de la distribució, això és, en el quocient P90/P10, les diferències s'accentuen força. El quocient del salari brut mitjà anual del 10% dels assalariats catalans amb més ingressos en relació amb el 10 % dels que tenen menys retribucions és 5,0, de manera que és 6 dècimes superior al valor del 2008. En el conjunt de l'Estat les diferències són similars: aquesta ràtio és 5,1; ha augmentat 8 dècimes entre el 2008 i el 2012. D'altra banda, és important destacar que les diferències assenyalades encara són més rellevants en el cas de les dones. Així, l'any 2012, a Catalunya, el quocient P90/P10 de la població femenina va ser 5,1, mentre que en el cas dels homes aquesta ràtio va adoptar un valor inferior al mitjà (4,6).

Aquesta tendència en els extrems de la distribució, però, no es confirma amb les dades que proporciona el salari brut per hora, només disponibles per al conjunt de l'Estat. Així, el quocient P90 / P10 del salari brut per hora treballada el 2012 és 3,77, lleugerament inferior al valor del 2008 (3,80). Per tant, d'aquestes dades se'n pot deduir que el nombre d'hores treballades corresponent als assalariats amb menys retribucions ha disminuït en relació amb el dels assalariats amb més retribucions, ja que la ràtio de desigualtat dels extrems de la distribució en termes de salari brut mitjà anual presenta una tendència creixent, mentre que la ràtio en termes de salari brut per hora es manté.

Principals indicadors de distribució salarial a Catalunya i al conjunt de l'Estat

	Percentil 75 / Percentil 25 ¹		Percentil 90 / Percentil 10 ¹	
	2008	2012	2008	2012
Catalunya				
Dones	2,1	2,1	4,6	5,1
Homes	2,0	2,0	3,8	4,6
Total	2,0	2,1	4,4	5,0
Espanya				
Dones	2,1	2,2	4,9	5,3
Homes	1,9	2,0	3,6	4,3
Total	2,0	2,1	4,3	5,1

¹Els quocients comparen el salari brut anual dels quartils i decils de renda més alta amb els d'ingressos més baixos.

Font: Enquesta anual d'estructura salarial (INE).

El gènere és una variable que incideix de manera substancial en la configuració de les retribucions percebudes pels assalariats, ja que, com es pot observar en el quadre següent, les dones perceben, en termes mitjans, uns salaris nominals més baixos que els homes (un 24,8 % menys que els homes l'any 2012). En part, la inferioritat d'aquests guanys es deriva d'una proporció més gran de treball a temps parcial en el cas de les dones. Així, l'anàlisi de les diferències en termes d'hora efectiva treballada indica que la bretxa és més petita, tot i que continua sent molt rellevant (d'un 18,9 %).

Salari brut anual per treballador i per hora treballada a Catalunya, segons característiques, formació, sector d'activitat i tipus de contracte dels individus (2012)

(dades indexades: salari brut anual = 100)

Característica	Salari brut anual per treballador				Salari brut anual per hora treballada			
	Total	Homes	Dones	Dones / homes (%)	Total	Homes	Dones	Dones / homes (%)
Total	100,0	113,9	85,7	75,2	100,0	109,8	89,1	81,1
Sector productiu								
Indústria	117,0	125,6	97,7	77,8	108,7	116,4	91,3	78,5
Construcció	103,7	104,7	nd	nd	95,3	95,3	nd	nd
Serveis	95,6	110,6	83,7	75,7	98,0	109,1	88,6	81,2
Nacionalitat								
Espanyola	103,3	118,5	87,9	74,1	-	-	-	-
Resta del món	67,7	73,0	61,0	83,5	-	-	-	-
Edat								
< 25 anys	46,4	50,6	41,8	82,7	-	-	-	-
25-34 anys	82,8	89,6	76,4	85,3	-	-	-	-
35-44 anys	105,1	117,9	91,2	77,4	-	-	-	-
45-54 anys	109,8	128,8	90,3	70,1	-	-	-	-
55 anys o més	110,1	128,9	90,3	70,1	-	-	-	-
Nivell formatiu								
Elevat ¹	136,9	153,4	120,0	78,2	135,9	147,6	123,0	83,3
Mitjà ²	81,7	94,8	70,1	74,0	81,6	92,0	72,0	78,2
Baix ³	72,5	85,3	54,0	63,3	73,6	81,4	60,4	74,2
Durada del contracte								
Indefinida	106,4	122,1	90,2	73,9	103,6	114,3	91,6	80,1
Determinada	65,3	69,4	61,2	88,2	76,5	79,6	73,1	91,8

¹Comprèn les activitats de direcció i administració d'empreses, les de tècnics i professionals científics i intel·lectuals, i les de tècnics i professionals de suport.

²Comprèn les activitats dels empleats administratius, els del sector de serveis, els qualificats del sector agrari i pesca, i els de manufactures, construcció i mineria.

³Comprèn les activitats dels operadors d'instal·lacions i maquinària i les dels treballadors no qualificats.

Font: Enquesta anual d'estructura salarial (Idescat i INE).

Una anàlisi més detallada de la informació de l'EAES permet destacar l'existència d'altres variables rellevants. Així, a partir de les dades sectorials de la darrera onada, es pot dir que el salari brut anual que perceben els treballadors de la indústria se situa un 17 % per sobre de la mitjana salarial, mentre que en els serveis és un 4,4 % inferior. Els treballadors de nacionalitat espanyola, per la seva banda, se situen per sobre de la mitjana (en un 3,3 %), en contrast amb els treballadors de la resta del món (amb un sou inferior en un 33,3 %).

Salari brut anual per treballador i per hora treballada a Catalunya en relació amb Espanya, segons característiques dels individus (2012)

(dades indexades: Espanya = 100)

Característica	Salari brut anual per treballador				Salari brut anual per hora treballada			
	Total	Homes	Dones	Dones / homes (%)	Total	Homes	Dones	Dones / homes (%)
Total	107,5	108,4	107,1	98,8	107,3	108,5	106,3	98,0
Sector productiu								
Indústria	109,5	110,8	111,3	100,5	107,2	108,7	108,3	99,7
Construcció	111,7	111,6	113,2	101,4	110,4	110,7	108,9	98,4
Serveis	106,0	106,4	105,9	99,5	106,5	107,5	105,9	98,5
Nacionalitat								
Espanyola	108,6	110,2	107,6	97,7	-	-	-	-
Resta del món	105,8	102,0	111,0	108,8	-	-	-	-
Edat								
Menys de 25 anys	102,4	101,5	103,0	101,5	-	-	-	-
25-34 anys	108,3	105,7	110,9	104,9	-	-	-	-
35-44 anys	109,2	109,5	108,9	99,5	-	-	-	-
45-54 anys	106,3	109,0	103,9	95,3	-	-	-	-
55 anys o més	106,0	110,7	102,9	92,9	-	-	-	-
Nivell de formació								
Elevat	103,6	104,5	102,8	98,4	104,4	104,4	104,4	100,0
Mitjà	109,3	109,8	109,9	100,1	109,2	110,7	108,7	98,2
Baix	106,3	107,6	105,1	97,7	104,2	106,5	100,7	94,6
Durada del contracte								
Indefinida	107,1	108,0	106,8	98,9	106,9	107,8	106,3	98,6
Determinada	100,5	100,5	100,4	100,0	103,5	105,2	101,7	96,6

Font: Enquesta anual d'estructura salarial (INE).

A més, hi ha una relació positiva entre l'edat dels treballadors i el nivell salarial. Les diferències salarials per gènere són més grans segons l'edat dels treballadors, principalment, perquè les dones més joves estan més qualificades que les més grans. Amb tot, la bretxa salarial dels segments més formats és molt desfavorable a les dones (21,8 %) i continua sent molt rellevant en termes d'hora efectiva treballada

(16,7 %). D'altra banda, els treballadors amb un nivell alt de formació presenten un sou mitjà anual un 36,9 % superior al mitjà. És destacable l'impacte de la durada del contracte en les retribucions percebudes, com es desprèn del fet que els assalariats amb contracte de durada determinada perceben uns salaris un 34,7 % inferiors als de la mitjana, mentre que les persones amb una relació contractual indefinida reben uns guanys bruts anuals fins a un 6,4 % superiors. En general, quan s'avaluen els salaris per hora treballada, es redueixen les diferències que mostren els salaris anuals.

Segons l'EAES els salaris de Catalunya són un 7,5 % superiors als de la mitjana salarial estatal. Cal tenir en compte, però, que els preus també són superiors a Catalunya. Entre les diverses característiques considerades, comparativament, els salaris que són més alts a Catalunya són els de la construcció i els de la indústria. També es troben en aquesta situació el grup d'edat de 35 a 44 anys i la població que té un nivell mitjà de formació.